

JAY LA K'E EDÀNÌ WEK'E EGHÀLAGÌDE HA WEGONDI

Wegha Nìht'è Hòl: Dominion Diamond Ekati Corporation

Wet'à Nìht'è Hòl: Golder Associates Ltd.

Ezòdzèè Zàà 2014

Wegondi Dek'ehl'è

AMII ATS'IT'E	1
La Hohle Gha Nàowo Edàehòt'ì Gìwò	4
La Wegondi	4
JAY LA GHA DI DZÈÈ K'E NDÈ K'E EDÀGÒHT'È EYITS'Q DQ EGHÀLÀEDE T'À WEGHÒ EDÀGÒHT'È	5
Amii Dqne Eyii Nàdè	8
La Edàhot'ì Hohle Ha	9
Sqòmbak'è Gòwò Wet'à La K'e Eghàlagide Ha	9
Jay La Gha Edàni Sqòmbak'è Hohle Ha	14
Edàjwha Gots'ò Weghàlada Ha	15
Edàni Tì Segìwhò Ha	21
SQÒMBAK'È ŁADÌ WEGHÀLADA HA DÈ	23
EDÀNÌ NDÈ XIIDI HA	24
Tì Xè Edàgòht'è Ha	24
Tì Nezì Nii 25	
Łiwe eyits'q Tè Asii Dehshe	27
Hòezi Ekwò	28
Dqne Nàdè	30
ASII WEXÒEDI EYITS'Q WEGHÒTS'EÈDA	32

Ndè Njht'è

Ndè Njht'è 1	Adì Jay La Hohle Ha	2
Ndè Njht'è 2	Jay La Wets'ìwò Ndè Edàjcho Wexiidi Ha	3
Ndè Njht'è 3	Ek'ati Sqòmbak'è eyits'q Wegà Ndè Njht'è	11
Ndè Njht'è 4	Jay La Gha Adì Asii Whela	12

Ndè K'e Adì

Nìhtl'èchì 1	Łiwets'iiṛṛṛṛ k'e Jay Nìt'ii	5
Nìhtl'èchì 2	Jay Ndè Yìi Gṛà Wegah'tì, Dì Hanì Nṛṛh'è Wegah'tì	14
Nìhtl'èchì 3	Łiwets'iiṛṛṛṛ wek'e eghàlagide kwe	16
Nìhtl'èchì 4	Łiwets'iiṛṛṛṛ k'e eèṛè hòlì t'axqò	16
Nìhtl'èchì 5	Sqòmbak'è Hòlì T'axqò eyits'q wek'e eghàlagide Nii	17
Nìhtl'èchì 6	Sqòmbk'è Wedàetq T'axqò Dè	17

Nìhtl'èchì

Nìhtl'èchì 1	Adì Ndè K'e La Hohìè Ha Wegoht'ì, Łik'è 2014	1
Nìhtl'èchì 2:	Misery Pìt, ts'et'à t'à nìhtl'èchì ṛìchì, Łik'è 2014	4
Nìhtl'èchì 3:	Łiwets'iiṛṛṛṛ, xat'ò 2014	6
Nìhtl'èchì 4:	Łiwe Nàetà La, Łik'è 2014	7
Nìhtl'èchì 5:	Ekwò	7
Nìhtl'èchì 6:	Nṛṛṛè dek'o, Sqòmbak'è gà, Łik'è 2014	8
Nìhtl'èchì 7:	Kugluktuk Whàedq Goht'q Whela Kò Wedahàetì	8
Nìhtl'èchì 8:	La Hohìè Wegà Ndè, Łik'è 2014	9
Nìhtl'èchì 9:	Satsòbehchì cho t'à sqòmbak'è ts'ò kwe nàezhe	13
Nìhtl'èchì 10:	Misery sqòmbak'è, Edaàk'ò 2014	13
Nìhtl'èchì 11:	Fox kwech'ii elàet'ì k'è, Łik'è 2014	18
Nìhtl'èchì 12:	k'atì Tìndà Goyìigòṛà, Łik'è 2014	19
Nìhtl'èchì 13:	Ek'atì Dṛṇe Eghàlaedè	20
Nìhtl'èchì 14:	Sqòmbak'è Ndè Yìigqòṛà Edàni Wegah'tì	21
Nìhtl'èchì 15:	Ndè wegondì nàgehtsì Łik'è 2014	22
Nìhtl'èchì 16:	Ek'atì Sqòmbak'è, Łik'è 2014	23
Nìhtl'èchì 17:	Łiwets'iiṛṛṛṛ Ts'q Ek'atì Ts'q Tì Nìlì, Łik'è 2014	24
Nìhtl'èchì 18:	Łiwets'iiṛṛṛṛ Ts'q Tì Wek'àeta, Łik'è 2014	25
Nìhtl'èchì 19:	Ndè Wek'àeta, Łik'è 2014	26
Nìhtl'èchì 20:	Łiwets'iiṛṛṛṛ wegà tì, Łik'è 2014	26
Nìhtl'èchì 21:	Łiwets'iiṛṛṛṛ gà ndè wegondì nàts'ehtsì hò, sahcho giaṛ, Łik'è 2014	27
Nìhtl'èchì 22:	Łiwets'iiṛṛṛṛ gà Łiwe dehshe, Łik'è 2014	27
Nìhtl'èchì 23:	Ek'atì gà ekwò giaṛ, edaàk'ò 2014	29
Nìhtl'èchì 24:	Tìchq ekwò wegondì nàgehtsì, Łik'è 2014	31
Nìhtl'èchì 25:	Łiwets'iiṛṛṛṛ tì k'agehta, Łik'è 2014	32

AMIÌ ATS'IT'E

Dominion Diamond Ek'ati Corporation (Dominion Lamq kwè), Ek'ati sqòmbak'è gòq sù, jda hōno xo hani-le dè weq ts'ò sqòmbak'è etle ha giwq t'à, Jay lamq kwè nja sù wek'e eghàlagide ha edexè sigogeh?i hq't'e. Eyi kwe nja sù weyil lamq kwè gohl?i hq't'e. Eyi Jay lamq kwè nja sù weka Łiwets'iizqti ti whehtq hq't'e.

Eyil, Jay La hawiyeh sù sazh?i ts'qh'k'e k'àmbatsqò ts'qh'k'e Ek'ati sqòmbak'è gà wheq. Ek'ati Sqòmbak'è, Yellowknife, Northwest Territories gots'q 300 kilometres hatlq ech?i goq.

Njhtl'èchi 1 Adj Ndè K'e La Hohlè Ha Wegoht'ij, Łik'è 2014

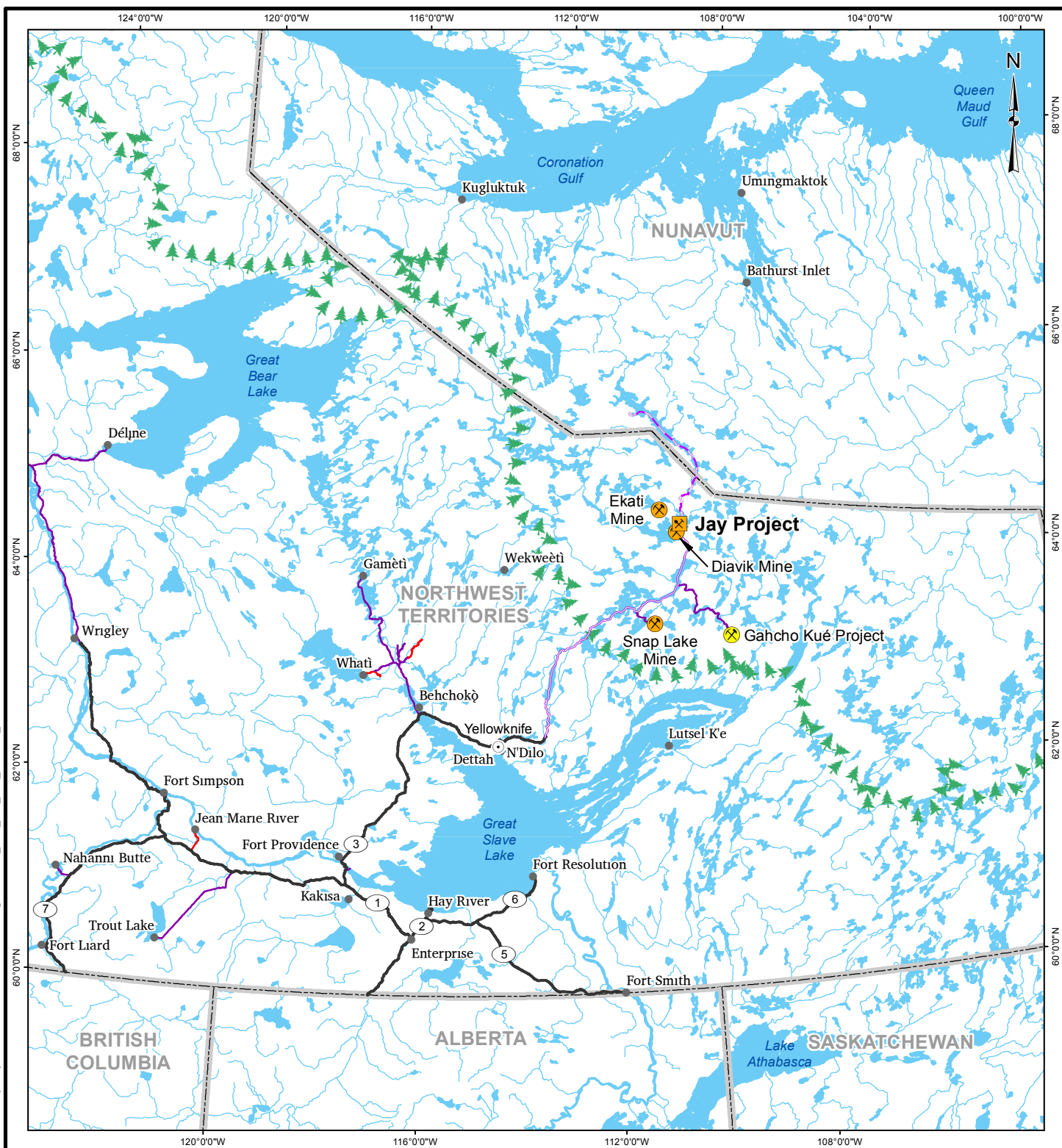
Ek'ati Sqòmbak'è, Canada k'ezhi gha, dakwelq lamqkwe gha ndè goka eyits'q got'a sqòmbak'è gehts?i hq't'e. Jq edzanèk'e lamqkwe gha sqòmbak'è nàke gohl?i, Diavik Diamond Mine eyits'q Snap Lake Diamond Mine eyits'q Gahchoti la wexè hòewi gha la njhtl'è giqchi. Adj eyil sqòmbak'è gola sù ndè njhtl'è 'e dek'ehl'è hq't'e, adj dii sqòmbak'è gola sù jq ndè njhtl'è 1 k'e wegoht'ij.

Sqòmbak'è nechà nàke (Ek'ati eyits'q Diavik) got?i sù jda 5 xo gots'q 8 xo njdè, lamqkwè hàgeta-le ade ha, adj ndè k'e lamqkwe hàgeta jlè wek'èhojwo eyit'à. Diavik Sqòmbak'è, 2023 k'e njdè, wedàet?i ha sqni. Ek'ati, lamqkwè gha sqòmbak'è hohlè gha, Ezqòdzè Zaà 1998 wexèhojwo eyi gots'q, 16 xo etle hq't'e. Ek'ati Sqòmbak'è, sùlai xo gots'q zq etle ha, eyi t'akq dè, 2019 k'è wedàet?i ha, ndè edajhcho k'e eghàlageeda wek'èhojwo eyit'à. Haanikò, Jay La k'e eghàlageeda dè, wet'a jda 10 xo weq ts'ò, sqòmbak'è wedàet?i ade ha.

Jay lamqkwe nja sù sazi ts'qne k'àbatsq ts'qh'k'e, Ek'ati ndè k'è eghàlageeda gha ndè ichi k'è wheq, eyi ndè Dominion Diamond, Edzane Ndets'ò K'aowoh wet'a ndè k'è eghàlageeda hq't'e. Sqòmbak'èhohtè kwe, Amii Sqòmbak'èehts?i ha njwq sù, dakwelq Sqòmbak'èhohtè gha ndè njhtl'è wets'q ha hq't'e.

Jay lamqkwe nja sù, 25 km hatlq ech?i sazh?i ts'qh'k'e k'àmbatsq Ek'ati Sqòmbak'è wheq eyits'q 7 km hatlq ech?i chik'èdà k'àmbatsq ts'qh'k'e Misery Pit wheq, dii dzeq ts'q eyi kwe hagele hq't'e. Adj Jay La k'e eghàlagide t'a ndè edajcho wexiidi ha sù Ndè Njhtl'è 2 k'e dek'ehl'è hq't'e.

Jay La, eyi ndè k'e jneq whaagots'q dōne sq?i, Tlqchq, Ekècho gots'q dōne, Hotenda eyits'q Whaak'qà wek'e edeginda hq't'e.

LEGEND

JAY PROJECT	TIBBITT TO CONTWOYTO WINTER ROAD
EXISTING MINE	NORTHERN PORTION OF TIBBITT TO CONTWOYTO WINTER ROAD
PROPOSED MINE	TERRITORIAL/PROVINCIAL BOUNDARY
TERRITORIAL CAPITAL	TREELINE
POPULATED PLACE	WATERCOURSE
HIGHWAY	WATERBODY
ALL-SEASON ROAD	
WINTER ROAD	

REFERENCE

WATER OBTAINED FROM ATLAS OF CANADA
NATURAL RESOURCES CANADA, CENTRE FOR TOPOGRAPHIC INFORMATION, 2012
PROJECTION: CANADA LAMBERT CONFORMAL CONIC

DOCUMENT

DEVELOPER'S ASSESSMENT REPORT

150 0 150
SCALE 1:6,000,000 KILOMETRES

DOMINION
DIAMOND

JAY PROJECT
NORTHWEST TERRITORIES, CANADA

TITLE

Adı Jay La Hohlè Ha

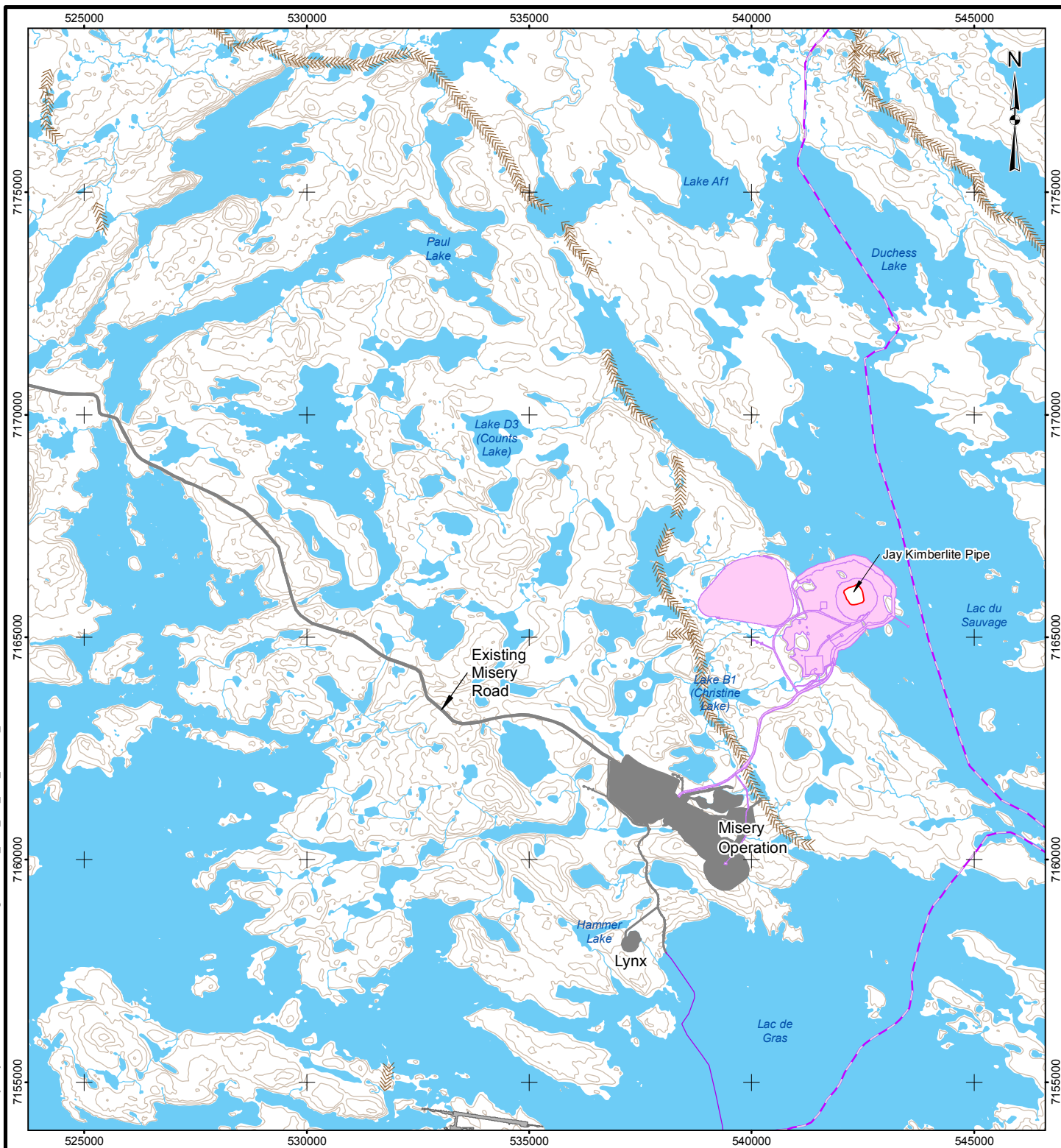

Golder
Associates

PROJECT 1407256			FILE No. DAR_PLS_001_GIS	
DESIGN	MJ	18/09/14	SCALE AS SHOWN	REV. 0
GIS	JG	16/10/14		
CHECK	MJ	16/10/14		
REVIEW	MR	16/10/14		

Ndè Nıhtl'è 1

G:\CLIENTS\DOMINION\DEC Jay and Lynx Projects\Figures\13-1328-0041 Jay & Lynx EADAR Other\IDAR PlainLangSum\IDAR_PLS_002_GIS_Willideh_v2.mxd

LEGEND

	EKATI MINE FOOTPRINT		ESKER
	DIAMIK MINE FOOTPRINT		WATERCOURSE
	PROPOSED JAY FOOTPRINT		WATERBODY
	KIMBERLITE PIPE		
	WINTER ROAD		
	NORTHERN PORTION OF
TIBBITT TO CONTWOYTO WINTER ROAD		
	ELEVATION CONTOUR (10 m INTERVAL)		

2.5 0 2.5
SCALE 1:125,000 KILOMETRES

REFERENCE

CANVEC © NATURAL RESOURCES CANADA, 2012
NATURAL RESOURCES CANADA, CENTRE FOR TOPOGRAPHIC INFORMATION, 2012
DATUM: NAD83 PROJECTION: UTM ZONE 12N

DOCUMENT

DEVELOPER'S ASSESSMENT REPORT

DOMINION
DIAMOND

JAY PROJECT
NORTHWEST TERRITORIES, CANADA

TITLE

Jay La Wets'ı̀òò Ndè Edaı̀cho Wexı̀ı̀ı̀ Ha

PROJECT 1407256			FILE No. DAR_PLS_002_GIS	
DESIGN	MJ	18/09/14	SCALE AS SHOWN	REV. 0
GIS	ANK	16/10/14		
CHECK	MJ	16/10/14		
REVIEW	MR	16/10/14		
Ndè Nı̀ı̀ı̀ı̀'e 2				

La Hohle Gha Nàowo Edàehòt'ì Gwò

Dominion Diamond, Jay La wek'e la xè hòegihde kwe, Edzanèk'e Ndèts'ò K'àowo eyits'ò Canada gha Ndèts'ò K'àowodeè ts'ò, ndè nìht'è eyits'ò la nìht'è geke ha hòt'e. Dominion Diamond, ndèts'ò k'àowo gha, Jay La wegondi whele agele ha hòt'e, eyits'ò Jay La edàni ndè wexiidi ha gedi t'à wegondi sù wexè whela agele ha hòt'e. Eyi wegondi ghà, ahsì Ndèts'ò K'àowo, Jay La wexè hòewi hqni weghà wek'èhòejò ade ha hòt'e. Jay La wegondi, Edàni Ndè k'e Eghàlageeda gha Nìht'è-dè k'e dek'ehit'è hòt'e.

Nìht'èchi 2: Misery Pit, ts'et'à t'à nìht'èchi 2014, 11k'è 2014

Mackenzie Valley Review Board gha dehkw'e dọ, ndè k'e la edàhot'ì hohle t'à, ndè, tì, nìhts'ì eyits'ò asìi hazhò enda wexexiidi ch'aà, asìi hazhò ghàgeeda ha hòt'e. Review Board gha dehkw'e dọ, Tìichò eyits'ò Ekècho, Ndèts'ò K'àowo eyits'ò kòta dọ nàde xè legèhdi, Jay La ghò dọ edagìwò eyits'ò edàni ndè wexiidi ghò nanigede sù wek'ègezho ha. Tìichò eyits'ò Ekècho got'ìi akò nàde sù, Jay La t'à dezo gixiidi ha hòt'e, Edzanèk'e sazhì ts'òk'e k'àmbatsò ts'òhk'e nàgedè net'à weghò gixè legèadi. Dòne di hatlò xè elegèadi, Lìtsohk'è gots'ò dọne, Waàk'òq North Slave Métis Alliance, Tìichò gha Ndèts'ò

K'àowo eyits'ò Yellowknives Dene First Nations gots'ò dọne. Dominion Diamond, Review Board gha, Kugluktuk gots'ò hotenda sù ayì ghò dazeghke sù wegondi whele agele ha hòt'e. Review Board gha, dọne asìi ghò edagìwò ghà, Dominion Diamond Jay La wegondi edàhot'ì eyits'ò la edàhot'ì hohle gha, nìht'è-dè k'e dek'ehit'è agele ha hòt'e.

Dominion Diamond, Review Board gha Jay La edàhot'ì hohle gha nìht'è-dè gehtsì t'axqò, Dòne Sòlì, Ndèts'ò K'àowo, Sòmbak'è hòehdidò eyits'ò kòta dọ nàde, asìi ghò nanigede ghò dọ xè gogedo ha hòt'e.

Mackenzie Valley Review Board k'e dehkw'e dọ, Jay La gha edàhot'ì hohle gha nìht'è-dè hòlì t'axqò dè, wegondi nàgehta ha. Review Board k'e dehkw'e dọ, gondi hazhò ginadà whela ghàgeeda ha eyits'ò kòta elegèadi hò, dọne hazhò gogide eyits'ò dazeghke ghò nanigede ha hòt'e. Asìi hazhò ghò nanigede t'axqò dè, Review Board k'e dehkw'e dọ edagìwò sù Ndèts'ò K'àowo ts'ò hagedi ha, ahsì Jay La wexèhoiwì ha eyits'ò edàni eyì la wek'e eghàlageeda ha gìwò hagedi ha hòt'e.

La Wegondi

Dì nìht'è àtt'è sù Jay La gha, edàni ndè k'e eghàlageeda gha nìht'è-dè hòlì hòt'e. Wegondi yazea nek'òq hani hò, dọ gha asìi wet'a'azà zq, deèzo weghàgeda ha hòt'e.

Dìi la Jay La edàni ndè k'e eghàlagide ha wegondi deèzo weghò wek'èashò ha dahwhò dè, wegondi hazhò àtt'è weghahda. Edàni ndè k'e eghàlageeda gha nìht'èdeè eyits'ò la wegondi nek'òq Mackenzie Valley Impact Review Board wenìht'èkò dọne gha wegondi àtt'è whela, satsò wet'à ets'eètt'è k'e whela hòt'e (<http://www.reviewboard.ca/>).

JAY LA GHA DI DZÈÈ K'E NDÈ K'E EDÀGÒHT'È EYITS'Q DQ EGHÀLÀEDE T'À WEGHÒ EDÀGÒHT'È

Jay lamòkwe, 1.2 km hatlò echì dāñih̄ts'ì ts'òhk'e tambaà Łiwets'ìròtì k'e n̄j̄a, tè yìl 35 metres tagoìw̄ha n̄j̄a. Adj Jay lamòkwe n̄j̄a s̄i ndè n̄ht'è 1 k'è dek'eh̄t'è h̄t'e.

Dominion Diamond, Jay la lamòkwe n̄j̄a s̄i Sòmbak'è gehts'ì ha ḡìw̄, Łiwets'ìròtì tì, Jay lamòkwe wek'e whehtò s̄i, eèrè n̄j̄a agele t'à elats'ò agele ha. Eyì tambaà 4 square km hatlò echì tì whehtò s̄i, tì hàgezò ha, tì hàgeh̄zò t'axò dè, ndè goka ndè yìgòr̄a t'à Jay lamòkwe hagele ha.

N̄ht'èch 1

Łiwets'ìròtì k'e Jay N̄j̄t'ì

Dì hanì eghàlageeda t'à Sòmbak'è hoh̄tè h̄t'e, jò Edzanèk'e eyits'ò Nunavut, Diavik Mine eyits'ò Meadowbank Mine (Baker Lake gà) hanì Sòmbak'è wek'e eghàlagide t'à gixè nez̄ì hoòò h̄t'e.

Jay La eghàlageeda ha n̄dè, Łiwets'ìròtì ts'ò tì hàgezò ha, eyit'à tì xè edàgòht'e ade ha s̄i, wet'arà h̄t'e. Eyit'à, edàni tì xè ładì agode ha s̄i deòò wek'èhòeshò ha ḡìw̄ t'à, tì xè edàni eghàlageeda ha s̄i deòò weghàḡida h̄t'e.

Edzanèk'e gots'ò dq eyits'ò d̄one sq̄ì, ekwò ghò nanegidè h̄t'e, ekwò eyì ndè k'è aget'ì t'à, edàni Jay La t'à ekwò wexiidi ha s̄i wek'ègez̄hò ha wet'arà t'à deèòò wek'ahòeta ha h̄t'e.

Jay La gha la xè hoìwo dè, d̄one łò eghàlaede ade ha eyits'ò wet'à kòta sòmba łò k'et'ò ade ha, (kòta edàni sòmba wexiidi ha), eyì hanì s̄i hazhò weghàḡida h̄t'e.

Jay Project gha la xè hòewi ha dè, edàni wet'à ndè eyits'ò dōne xè ladi gòrò agode ha nezi wek'èashò ha nēwò dè, di nhtl'è k'e wegondi nek'qa dek'ehlt'è hōt'e. Dìdzèè edì Jay la hohlè ha, ndè k'e edàgōht'e wegondi nēwò dè, edàni ndè k'è eghàlageeda gha nhtl'èdèè (Developer's Assessment Report) atf'è weghàinda.

Jay La K'è, Akq Tì, Tia Yàwhela, eyits'ò Łiwe

Tì Yàwhela

Jay La, Ek'atì wemq ndè nì?a sù tì eyits'ò dehtsoa yàwhela Ek'atì gots'ò nìlì hōt'e. Dì tì Łiwets'ìròtì, Paul Lake eyits'ò tì nechàlea yàwhela eyits'ò dehtsoa yàwhela t'a elets'ò nìlì hōt'e. akìhò, Paul Lake gots'ò sazhì ts'qhk'e ts'ò, Ek'atì gots'ò nìlì. Eyi tì hazhò Ek'atì gots'ò Coppermine River ts'ò nìlì.

Nhtl'èchi 3: Łiwets'ìròtì, xat'ò 2014

Jay La wemq tia yàwhela sù ndè nhtl'è 2 k'e dek'ehlt'è.

Łiwets'ìròtì tì, hazhò t'à 86 square km hajcho hōt'e. Adì tagojhwha sù, 40 metre t'a hagowha hōt'e. Hanì hò, tì deèrò tagojhwha-le hōt'e, eyits'ò tè mōhdaà 8 metres hagowha zq hōt'e.

Łiwets'ìròtì tì edajhwha anat'ì sù ladi at'ì hōt'e, hanì hò 0.6 metres hagowha tì ido anat'ì eyits'ò jzhì anat'ì hōt'e. Ek'atì gots'ò tì wets'ò nìlì t'a tì hat'ì hōt'e, eyits'ò choh eyits'ò zha t'a tì edajhwha anat'ì sù wexiidi hōt'e. Sòqmba Nàzheè Zaa eyits'ò Degai Maà Dzèè Zaa k'e deèrò tì k'ètl'ò at'ì. Xo ghà, Łiwets'ìròtì gots'ò Ek'atì gots'ò tì nìlì, hanì hò xo k'e nìdè tì k'a? nìlì at'ì hōt'e.

Tì eyits'ò Dehtsoa Xè Edàgōht'e

Łiwets'ìròtì gots'ò tì, wemq tia yàwhela xeht'e. Łiwets'ìròtì tì whehtq sù hazhò elexeht'e lanì, tàgohwhà hò lla tì nezi.

Dewa nechàlea, ehtl'è eyits'ò kwe tì, tì tah at'ì hōt'e. Łiwets'ìròtì tì tah asì nechàlea hanì sù (tì tah asì daele) k'a? lanì xo k'e (tq wet'a) eyits'ò k'è k'e (tì wègoht'ì). Tì tah asì edàtlq k'a? daele ghà, ahsì tì dezhi hanì-le dè, tì dezhi-le ha wek'èhòejq hōt'e. Tia yàwhela sù, tì tah asì daele t'a tì dezhi-le gha naità hōt'e.

Tì tah asì daele hanì le dè, tì tah asì hazhò daele sù k'a?, Łiwets'ìròtì k'è. Tì tah asì daele sù k'a? nìdè, tì nezi wenigoht'ì hōt'e.

Nitrogen nhts'ì eyits'ò phosphorus asì nechàlea daele, asì deshe ha wet'a? hōt'e, it'ò eyits'ò asì eda hanì gha wet'a? hōt'e. Łiwets'ìròtì eyits'ò wegà tia yàwhela sù tì tah nhts'ì eyits'ò asì nechàlea daele k'a?, eyit'à tì tah asì dehshe lanì-le, eyit'à lwe lq- le. Hòezì k'e tia yàwhela ats'ò hanì hōt'e.

Tì tah satsò nàtso dè, it'ò eyits'ò lwe hanì-le dè tè asì dehshe sù wexiidi ha dile. Tè asì enda sù esawodech'a, tì xè edàgōht'e wexèghdza gohlì eyits'ò tì yìl satsò edànàetso sù wegà Nàowo atf'è t'a wegà eghàlagide hōt'e. Łiwets'ìròtì tì tah satsò k'a?. Łiwets'ìròtì tì tah dewa sù nàtso-le t'a, tì, lwe, dōne eyits'ò tich'adi gha esanile.

Live

Łiwets'ı̂r̂ō̂ti tē łıwe łō kaɾa goɦłı. Łıwe łōōtō kaɾa
 Łiwets'ı̂r̂ō̂ti ts'q ı̂chı: ts'et'ı̂q, doɦdori, łıwetsōa,
 łıwezq, ı̂ıı, Ninespine Stickleback, ı̂ɦndaā, ı̂ıı and
 łıwetsōa. Łıwezq łıwe hawıyeh, Łiwets'ı̂r̂ō̂ti
 gots'q deɾō ı̂chı, hanı hō, ı̂ıı eyıts'q łıwe ı̂ıı łō
 goɦłı. Hōezı k'e tıa yāwɦela hanı ɦot'e.

Nɪhtl'èchi 4: ɛlwe Nàetà La, ɛlk'è 2014

Ƙiwets'iri?oti yiɪ ƙiwezɔ t'a ƙɔ gohɪ hanikò, ƙi kaza
siɪ ƙɔ gohɪ. Hòezi k'e ats'ɔ hani hɔt'e.

Dĩ hanî lɪwe, tɛ ɲtʰô nechàlea gedè eyitsʰô
tehtsàkwʰa hanî gede hɔtʰe. Ɂɪwe nechà sɪi, lɪwe
nechàlea gede, tehtsàtsòà lɪwe eyitsʰô Ninespine
Stickleback lɪwe hanî gede hɔtʰe. Tia yàwhela yɪi
dɪi hanî lɪwe hanî gohɪ hɔtʰe.

Ekwo eyits'ọ Tich'àadii Kara

Njirtl'èchi 5: Ekwò

Ekwò, edàk'ò dè, Ìwets'ìròtì k'e chik'edà gots'ò nàèhʔa, eyits'ò ekwòtsia gohlì t'axòò dè sazhi gots'ò nàèhʔa. Ekwò tai kaʔa gohlì sii ekiyeh nàèhʔa hòt'e. Bathurst gots'ò ekwò deʔò ekò sòòmbak'è ndè k'e nàèhʔa, hani hò Ahlak ekwò (Queen Maud) eyits'ò Beverly ekwò sii ekò sòòmbak'è ndè k'e nàèhʔa hòt'e. Xo tət'e Bathurst ekwò 306,000 square km ndè hàjchò k'e k'èʔà, Ahlak ekwò 345,000 square km ndè hàjchò k'e k'èʔà eyits'ò Beverly ekwò 282,000 square km ndè hàjchò k'e k'èʔà hòt'e.

Bathurst ekwò, Bathurst Inlet gots'ò Edzanèk'e
dechìla gots'ò k'e'za hòt'e, eyits'ò qhk'èa
Saskatchewan eyits'ò Alberta gots'ò nàeh'za
hòt'e. Ekwò dì wexòedì ghà eyits'ò jneè
wexòedì ghà, dì whaale gots'ò Bathurst ekwò
k'a'jì ajà hòt'e.

Edàek'ò ekìyeh dè eyits'q xat'ò nìdè ekwò, Ek'atì k'e chik'edà ts'òhk'e Sòòmbak'è gà nàehʔà, ekwòtsia wegohlì t'f'axqò dè, eyits'q xok'e nìdè Sòòmbak'è gà sazhì ts'òhk'e nàehʔà. Ekwò, xo tāt'e Ek'atì Sòòmbak'è gà nàehʔà, xo tāt'e ekwò edàtì Sòòmbak'è gà nàehʔà sìì ats'ò fadì hot'e.

Hòezi k'e tich'aadii kaʔa ɬo gohɬi, sahcho, nɔɖi, nɔgeè dek'o, ts'ɪmbaa nɔgeè, nɔgha, ejiecho eyits'q qhk'èa dendi sɪi geʔi. ɬik'è k'è nɪdè, chih kaʔa ti k'e nàdè eyits'q chɪa kaʔa sɪi akq at'i sɪi hòezi k'e tia yàwhela ts'ò aget'i. Det'ochò kaʔa,

det'qtsì, tatsea eyits'q mōhwì hanì akq nàedè sù ndè daka ts'q at'ì.

La gha ndè wegondi nàgehtsì ekiyeh hò, chja lq kaʔa giaʔì: 10 det'qcho kaʔa giaʔì; 28 chja nechalea, yàjì tambà chja at'ì hanì sù, eyits'q k'ambaà; 22 chih kaʔa eyits'q tatsq sù gohlì hq'te.

Nìht'èchi 6: Nqgèe dek'o, Sqòmbak'è gà, Lìk'è 2014

Amii Dqne Eyii Nàdè

Dqne Edàtlq Nàdè

Ìneè 20 xo gots'q, Edzanèk'e dqne nàdè sù yazèa jdo ajà hq'te. 1990's Sqòmbak'è gohlì gokwe, Edzanèk'e dq lq nàdè le lanì ìle, Edzanèk'e gots'q dq lq sazhì ts'q anaget'ì. 2000's Sqòmbak'è gohlì ajà t'à dq lq eghàlaede ajà, eyit'à dq edàtlq Edzanèk'e nàdè sù ìadì ajà hq'te. Dq ìlaa Edzanèk'e gots'q asì gots'q nàedè; hanì hò dq Edzanèk'e gots'q anaget'ì ajà t'à yazea dq lq anajà. Dii dzèè, Edzanèk'e 40,000 dq hatlq nàdè ajà, eyits'q Dqne Sqì eyits'q Dq ìadì elèxètlq Edzanèk'e nàdè ajà.

Sqòmba Hohlè

Edzanèk'e Sqòmbak'è gohlì t'à, dqne lq sqòmba degetsì gha wet'ahogehʔà. 1990s welq, lamqkwe gha Sqòmbak'è xèhòegìwho t'à sqòmba hohlè ajà, eyits'q ìlaa Sqòmbak'è t'à Edzanèk'e sqòmba hohlè hq'te. Tìeh eyits'q tìehdoò eyits'q xàhtq kòta k'ede t'à sù sqòmba hohlè hq'te. Canada

k'ezhì gha nìdè, Edzanèk'e t'ahsì deèʔq dq eghàlaede gha nàetà, Sqòmbak'è goʔq ts'ìʔq la lq gohlì.

Kòta Gixè Edàgqht'è

Edzanèk'e, nàedìk'èzhq nàowo gohlì, nìht'èkq eyits'q dq gha nìht'è hohlè nìht'èkq gohlì, eyits'q Ndèts'q K'àowo sù sqòmba t'à kòta hzhq gots'adi hq'te. Asii hanì hazhq t'à gots'ahodì sù Yellowknife kòta hanì nìht'èkq gohlì, kòta nechalea mōhdaà asii hanì sù t'à gits'ahodì gha nìht'èkq sù gohlì. Kw'ahitì eyits'q hòela nìdè gha sù dqne gha Edzanèk'e dehkwe. Kòta nechàlea lq gits'q tìjì nìʔà-le t'à ts'et'a zq t'à gits'q asii nàezhe eyits'q xok'e nìdè xo tìjì t'àget'ì hq'te.

Nìht'èchi 7: Kugluktuk Whàedq Goht'q Whela Kò Wedahàetì

Dqne Nàowo T'à Ndè K'e Edets'eda

Ek'atì ndè ichì k'e, whaehdq kò k'è 200 ʔqò gòla eyits'q wegondi lq xè dqne akq wegondi asii lq wenagedì. Akq ndè k'e la hohlè ha sù, Tìjchq got'ìjì, Ekècho got'ìjì, Hotenda, eyits'q Whaàk'òq eyi ndè t'à agit'ì hq'te. Ìneè whaàgots'q, dqne sqì whacho edegeda gha ndè k'e nàgezè, ìwe agehʔì, ehdzo k'ègele eyits'q ndè k'e ìt'q dehshe

nàgehtsì t'à egenda hq't'e. Xat'ò dè, ekwò gha nàgezè, Hotenda, Dqne Sòlì, eyits'q Whaàk'òq hazhò gigha wet'a'zà, mbò wek'à eyits'q ewò xok'e gha goht'q sù gha wet'a'zà. Łiwets'ìròtì eyits'q Ek'atì k'e nàgezè lile. Łiwe ageh'q sù wet'a'zà lile, łiwe gehq t'à xòò ghà łiwe gede gha wet'a'zà. Ek'atì k'e łiwe ageh'q, Ek'atì eyits'q Łiwets'ìròtì wege dehtsoa k'e łiwe ageh'q. Dìi dzèq gots'q, Dqne Sòlì edàni Ek'atì t'à aget'q sù wek'èhòejq t'à wegondi hazhò nìht'è k'e dek'èht'è hq't'e, eyits'q asì lila dìi dzèq gots'q edàni Ek'atì ndè wet'agèat'q lile sù hazhò dek'enègìt'è hq't'e, eyits'q lila ida t'aani wet'agèat'q lile sù ʔajì ha gìwq xè weghq nànegidè hq't'e.

GoNàowo

Ìnèq whaà, ndè ehtq lile gots'q, dqne sòlì Edzanèk'e k'èhogìhdè hq't'e, 10,000 xo ekiyeh gots'q. Edàni dqne sòlì Edzanèk'e k'èhogìhdè sù wek'èhòejq, whaehdq kò k'è, whàedq wekw'ò sù whela, whaehdq goht'q eyits'q asì t'à edàxàgìnde lile, ayi t'à yagehtì lile sù hanì hazhò weghà wek'èhòejq hq't'e. Athabasca Lake, Tìndè eyits'q Ek'atì ekiyeh, dqne asì t'à eghàlageeda lile gila, asì hanì weghà, edàht'è Dqne Sòlì eyits'q Hotenda eyi ndè k'è agìt'q lile wek'èhòejq hq't'e. Ìnèq, whaehdq kò k'è ghà, ndè wek'ætq ghà, Ek'atì Sqòmbak'è gomq Łiwets'ìròtì gots'q Ek'atì gots'q dehtsoa nìlì sù, whaehdq kò k'è gola wek'èhòejq hq't'e. Ekiyeh lila whaehdq kò k'è lq gohlì sòni gìwq. Eyit'à whaehdq kò k'è hàgeta gha nàke wek'è eghàlagida t'à whaehdq kò k'è lqhdì gila sù wek'èhòejq ajà hq't'e.

La Edàhot'q Hohle Ha

La Edàni Wegoht'q Ha

Jay La, Sqòmbak'è wegò nìle. Ek'atì sqòmbak'è, wek'e eghàlagide ha dìi asì hazhò asì whela, ts'et'à k'è, lamqkwe hazhe kò eyits'q asì hazhò wet'à Sqòmbak'è etle ha sù whela hq't'e. Jay La

k'è la hòlì dè, Ek'atì Sqòmbak'è idaa whaàgots'q etle ade ha, hanì nìdè 2019 k'e wedàetì haà-le.

Dominion Diamond wet'a, Jay La etle ha dè, Ek'atì Sqòmbak'è wet'a Jay La ts'q lamqkwe nìʔa sù k'è eghàlageeda ade ha dè, lila whaàgots'q eyi la wek'e eghàlagide ha. Tai xo gots'q Jay la k'è eghàlageeda t'à hohlè ha hq't'e. Łiwets'ìròtì k'è eèʔè hohlè ha, eyits'q eèʔè nìʔa weshìt'a tì hàgezq ha, hanì lamqkwe gohlì sù hàgele ha. Asì hazhò hòlì t'axqò, idaa 10 xo gots'q Jay La k'è lamqkwe hàgele ha hq't'e.

Łiwets'ìròtì k'è eèʔè nìʔa weshìt'a tì hàgezq sù, eyi tì Łiwets'ìròtì ts'q anagele ha, eyits'q wegà Misery eyits'q Lynx ndè k'è eghàlagida t'à ndè weyìl gòʔa weyìl tì nageht'q ha. Jay La k'è eghàlagida t'axqò wedàetì ha dè, tì hàgìzq lile sù eyi tì achì weyìl nageht'q ha, eèʔè hòlì lile sù nàgewa t'à tì Lac de Sauvage gots'q nageht'q ha hq't'e.

Nìht'èchì 8: La Hohle Wegà Ndè, Łik'è 2014

Sqòmbak'è Goʔq Wet'à La K'e Eghàlagide Ha

Sqòmbak'è gòʔq t'à, Jay La k'è eghàlageeda t'à Sqòmbak'è hohlè ha, Ek'atì Sqòmbak'è nechà eyits'q nezì etle eyit'à Sqòmbak'è hohlè ha eyits'q etle ha. Jay La k'è eghàlageeda gha asì hazhò whela hq't'e. Ek'atì Sqòmbak'è etle gha asì hazhò whela sù, Jay La ts'q 25 km hatlq echì wheʔq, eyits'q Misery, Jay La gots'q 7 km hatlq echì wheʔq hq't'e.

Ek'ati Sqòmbak'è gòʔq wet'àget'ì ha eyits'q adj asii whela wet'à aget'ì ha sii ndè nìht'è 3 eyits'q 4 k'è dek'ehit'è hq't'e.

Eghàladedq nàdè ha: Eghàladedq, Ek'ati eyits'q Misery Sqòmbak'è goʔq nàgedè ha. Eghàladedq akq gigha goʔq t'à akq nàgedè ha. La hohle ekiyeh Misery Sqòmbak'è akq dñe nàdè yazèa nechà adle ha hñi.

Lamòkwe Seèʔì Kò: Ek'ati lamòkwe seèʔì kò gòʔq t'à, Jay Pìt gots'q kwe hàgele sii segehʔì ha. Jay Pìt gots'q kwe ichi sii, nezì segehʔì gha, kwe seʔì kò yazèa ladì agele ha. Hanì nìdè, Dominion Diamond dñe gha la netìq ade ha eyits'q kòta asii t'q t'à dñe ts'àgedì ha.

Nìht'è k'èndì kò: Ek'ati Sqòmbak'è eyits'q Misery Sqòmbak'è gha nìht'è k'èndì kò gòʔq t'à, Jay La gha nìht'è k'ègendì ha.

Satsò seghwhq kò eyits'q xehkò: Sqòmbak'è satsò hazhò kàʔa t'à eghàlagide sii, Ek'ati Sqòmbak'è eyits'q Misery Sqòmbak'è satsò seʔì kò gòla t'à aget'ì ha. Misery Sqòmbak'è satsò behchì seʔì kò gòʔq sii, satsò behchì nechà t'à Jay La k'è eghàlageeda gha satsò seʔì kò yazèa nechà agele ha tahkò. Ek'ati Sqòmbak'è eyits'q Misery Sqòmbak'è satsò seʔì kò gòla t'à Jay La k'è eghàlageeda ha.

Ek'ak'òt'ì: Yìdì eyits'q ek'ak'òt'ì wet'àget'ì gha, Misery gots'q Łiwets'iiʔòtì gots'q ek'ak'òt'ì nìt'ii agele ha, Jay La gha, Ek'ati Sqòmbak'è yìdì kò wheʔq gots'q wet'à satsò etìe gha wet'à aget'ì ha.

G:\CLIENTS\DOMINION\DEC_Jay and Lynx\EADAR Other\IDAR PlainLangSum\IDAR_PLS_003_GIS_Willideth_v2.mxd

LEGEND

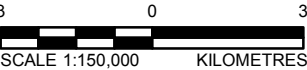
- EKATI MINE FOOTPRINT
- DIAMIK MINE FOOTPRINT
- PROPOSED JAY FOOTPRINT
- KIMBERLITE PIPE
- WINTER ROAD
- TIBBITT TO CONTWOYTO WINTER ROAD
- NORTHERN PORTION OF TIBBITT TO CONTWOYTO WINTER ROAD
- ELEVATION CONTOUR (10 m INTERVAL)
- ESKER
- WATERCOURSE
- WATERBODY

REFERENCE

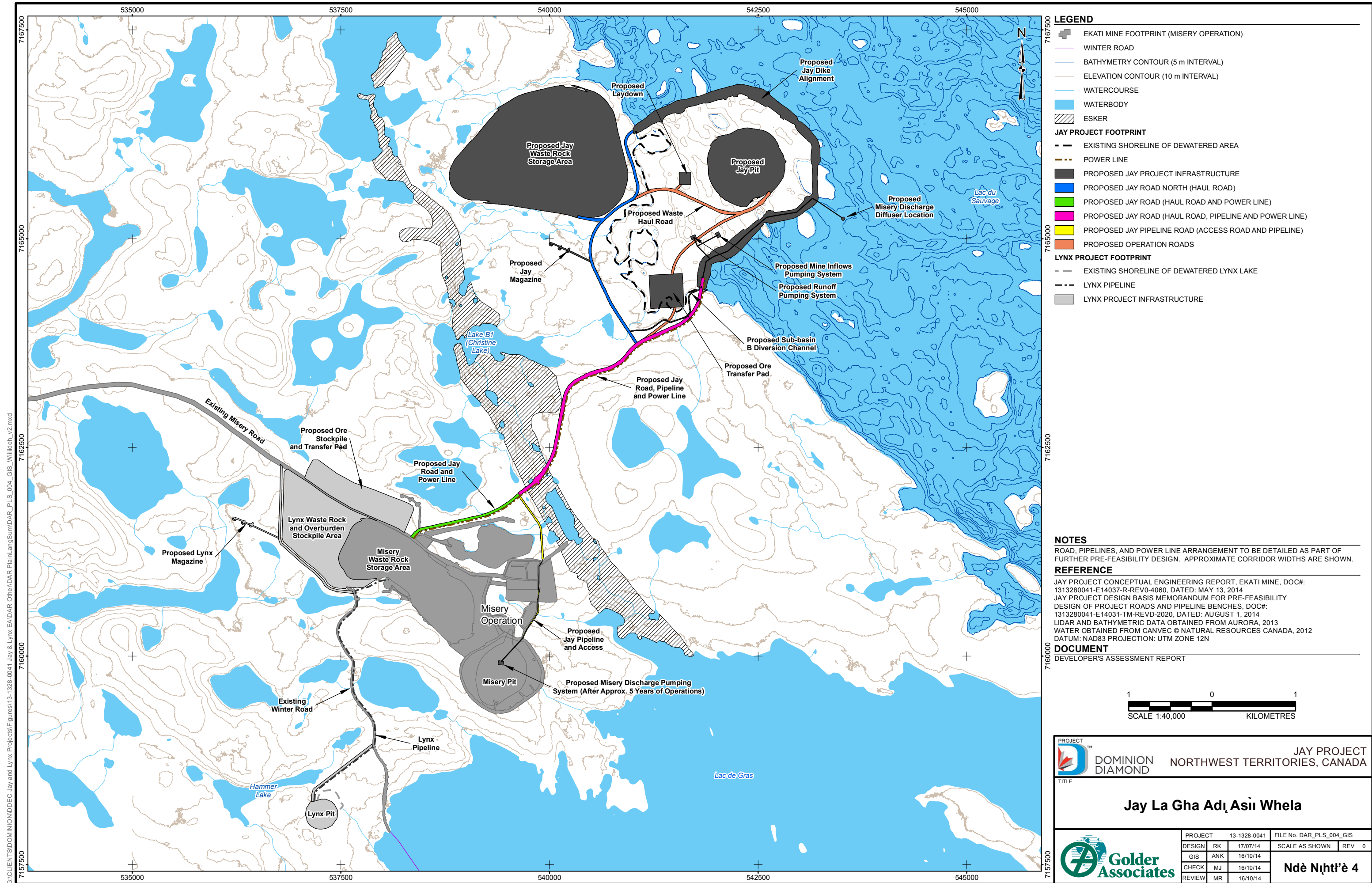
CANVEC © NATURAL RESOURCES CANADA, 2012
NATURAL RESOURCES CANADA, CENTRE FOR TOPOGRAPHIC INFORMATION, 2012
DATUM: NAD83 PROJECTION: UTM ZONE 12N

DOCUMENT

DEVELOPER'S ASSESSMENT REPORT

PROJECT		13-1328-0041		FILE No. DAR_PLS_003_GIS	
 DOMINION DIAMOND		JAY PROJECT NORTHWEST TERRITORIES, CANADA			
TITLE					
Ek'atì Sòq̃mbak'è eyits'q Wegà Ndè Nìhtl'è					
		DESIGN		RK	12/08/14
		GIS		ANK	16/10/14
		CHECK		MJ	16/10/14
		REVIEW		MR	16/10/14
		Ndè Nìhtl'è 3			

Tleh k'èhodi k'è: Ek'ati sqombak'è, tleh tqcho 8 t'à tleh k'èhodi. Fox eyits'q Misery tlehtq whela sili netlqlea akq wek'èhodi. Tlehtqcho hazhq kwe wemq nawhe?a eyits'q wet'a daht'qa detq naqkè lekà nàwhe?i t'à weghàewi haadi. Jay La k'è satsq behchijì nechà t'à eghàlageeda ha nìdè, Misery Sqombak'è tleh k'èhodi k'è nechà agele ha tahkò.

Kwicho k'èhodi: Kwicho eyits'q wet'a kwe nàek'e goht'q, Misery Sqombak'è weghe kq gòla yilì wek'èhodi xè asilì ka dawhela gha weghe daka hohle ha tahkò. Jay ndè yilì gò?a gots'q nìwhalea wek'èhodi ha weghe kq hohle ha tahkò.

Sqombak'è tili nì?à: Misery gots'q tili nì?a t'à satsq behchijì nechà t'à Jay Pit gots'q lamqkwe eht'ànàezhe ha, Ek'ati Sqombak'è kwè se?ì kq gots'q k'ègele ha.

Ts'et'a k'è: Ek'ati sqombak'è, kwewa t'à ts'et'a k'è hòlì sili xo ghà wet'àhot'ì gha hò?q. Ts'et'a hòlì gha kq gohlì, ts'et'a k'è ek'ak'q wek'e whela, ts'et'a gha satsq whela, ts'et'a ts'q gots'ede gha satsq whela eyits'q ts'et'a gha mqht'aà edàgqht'e wexòedi gha satsq whela. Dzè?è t'at'e Sqombak'è gots'q asilì k'ezhe eyits'q eghàlaede dq sili eht'ànàezhe hq?e. Jay La gha ts'et'a k'è wet'àhot'ì ha.

Xo tili: Tililq gots'q Kòk'eèti gots'q xo tili nì?a, eyi gots'q Ek'ati Sqombak'è gots'q xo tili nì?a hq?e, eyi Ndè Nìht'è 1 k'è dek'ehit'è. Xo t'at'e 4,000 satsq behchijìcho t'à Ek'ati Sqombak'è gots'q asilì nàezhe hq?e. Satsq behchijìcho t'à Jay La gha asilì k'ezhe ha, tleh eyits'q satsq behchijìcho t'à eghàlats'eeda gha k'ezhe ha.

Nìht'èchì 9: Satsq behchijìcho t'à sqombak'è ts'q kwe nàezhe

Misery eyits'q Lynx ndè yilì gò?a: Lìwets'ìlì?òti eè?è nì?a weshit'a eht'èti gohlì sili, sili nàtso hq?e, Lynx eyits'q Misery ndè yilìgò?a yilì geht'ì ha, eht'èti jzhi nìit'ì ha. Jay La k'è la hòlè t'à tì k'et'ò sili, Misery ndè yilìgò?a yilì geht'ì ha. Misery eyits'q Lynx Sqombak'è wek'e eghàlageeda sili, Jay La wexèhòewi kwe weghe nàget'e ha.

Panda eyits'q Koala ndè yilì gò?a: Lamqkwe ts'q kwewa wedè ha sili Panda eyits'q Koala ndè yilìgò?a wet'àget'ì-le yilì elageht'ì ha, Beartooth ndè yilìgò?a lani wek'e eghàlageeda hq?e.

Tinindèti asilì k'èhòedi k'è: Tì t'à kwe wek'enaetse sili k'achì wet'à anaget'ì ha, jq ts'q anagele ha.

Nìht'èchì 10: Misery sqombak'è, Edaak'q 2014

Jay La Gha Edàni Sòmbak'è Hohlé Ha

Dakwelò lamòkwe hazhe ha dè, edàni lamòkwe hazhe ha wegoòt'a, kwe sù edàwhit'i sù akò gohlì. Jay lamòkwe nìt'i sù, weyì lamòkwe tò gohlì xè wet'a sòmba tò hohlé gha dii gha hazhe gha wek'e eghàlageda ha. Eyi lamòkwe, ɬiwets'iiɔtì tì whehtò wet'a ts'ò nìɔa, adì nìɔa jò nìht'èchì dek'ehit'è 1.

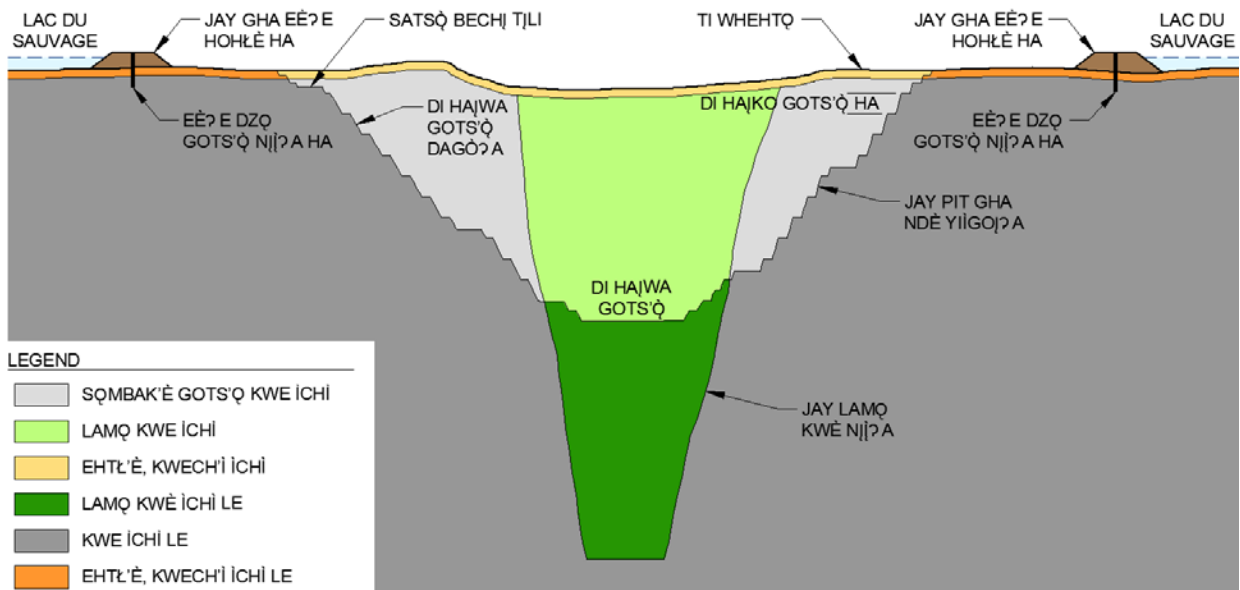
Kwe hàze ha nìdè, adì Jay pipe lamòkwe nìɔa sù, ɬiwets'iiɔtì tì wek'è whehtò hót'e, eyit'a dakwelò eèze hohlé t'a tì idè yitò ha hót'e. Eyi t'axqò adì kwe hàze ha sù, tì hàgezò zò t'a ha hót'e.

Tì while ajà nìdè, satsò behchìcho t'a eht'è hàgewi ha, eyits'ò Jay nìt'i sù wemò ndè yìgoɔa agele ha. Dakwelò, weka kwe hazhe ha. Weka kwe, lamòkwe wets'òel-le sù wedè agele ha, eyits'ò kwe wedè sù kwech'i elatf'ò k'è nègeht'i ha.

Eht'è eyits'ò kwech'i hàgìla t'axqò, lamòkwe nìt'i wegoht'i ade ha. Satsòbehchìcho t'a lamòkwe hàgele ha. Ndè goka Sòmbak'è gehtsì t'a ndè yì gòɔa t'a wek'e eghàlagide ha, lamòkwe nìt'i mòhdaà ndè got'a nìwa nìɔa hót'e. Idaa nìdè lamòkwe netlò nìt'i dè ndè got'a eghàlagide t'a lamòkwe hazhe tahkò. Dii dzèè lani Koalamòkwe nìt'ìlani weghàlageeda hót'e.

Nìht'èchì 2: Jay ndè yì gòɔa, di hani wègaht'i ha

Nìht'èchì 2 Jay Ndè Yì Gòɔa Wègaht'i, Di Hani Nòèhk'è Wègaht'i

Ek'atì gha, Jay ndè yìi gqà hohlè ha sìi t'a sìi nechà ha hq't'e, Fox ndè yìi gqà lanì wexììcho ha. Ndè sìghajhcho k'e hohlè ha, ndè goyiet'i ch'à daka gehtsì ha eyits'q elets'q dagòra agele ha. Kwe nàgek'e t'à weyìi dechàka lanì gehtsì ha.

Satsòbehchììcho t'à eghàlageeda gha tìlì hohlè ha. Ndè goka ndè yìigoj'à, weyìi tìlì ets'awheza hohlè ha. Jay ndè yìi gqà sìi, 370 metres hajhwha gots'q ndè yìigqà ade ha.

Lamqkwe nìt'ì wègaht'ì ajà dè, kwe nàek'e gha kwe yìi gehde gha ts'atà seèdle ha. Kwe nàek'e t'axqò dè, satsò bechìcho t'à kwe nqgele ha.

Lamqkwe nìt'ì, Ek'atì Sqòmbak'e kwe seèq kò seedle ha, Ek'atì Sqòmbak'ègha kwe seeq wexèht'e segele ha.

Lamqkwe nìt'ì hàgìla t'axqò dè, lamqkwe ts'q kwech'ì wesqòmba while sìi, Panda ndè yìi gqà yìigeht'ì ha eyits'q Koala ndè yìigoj'à yìi elageht'ì ha. Kwech'ì mqhdaà wet'à eghàlageeda gha wek'ègedì ha.

Edàjwha Gots'q Weghàlada Ha

Dominion Diamond, la wek'e eghàlagide gha la nìht'è gqochì dè, tai xo gots'q la wek'e eghàlagide ha, ìk'è 2016 hajwa ts'q Jay la gha Sqòmbak'e hohlè wexè hoiwì ha. Sqòmbak'e hohlè wexè hojwo dè, Jay la gha eèrè hohlè ha,

akq la ts'q sìi tìlì hohlè ha eyits'q adì kwe whet'ì agele ha hohlè ha sìi hohlè ha eyits'q Łiwets'ììqòti eèrè weshit'a ts'q tì hàgezq ha.

Jay lamqkwe nìj'a sìi weka tì hagezq t'axqò dè, tì wet'a eht'è hàgele ha, eyits'q lamqkwe gha 2019 nìdè Sqòmbak'e wexè hòewì ha.

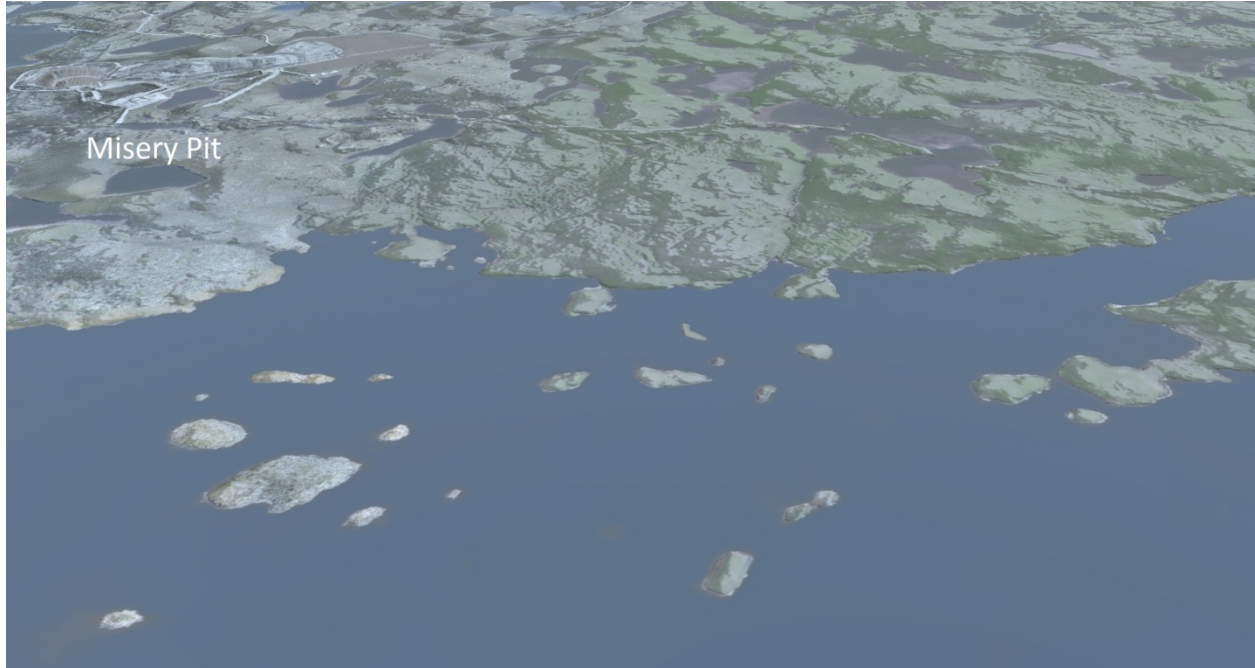
Sqòmbak'e hòlì t'axqò dè, hònq xo gots'q Sqòmbak'e etle ade ha, 2019 gots'o 2029 gots'q etle ade ha. Ekiyeh dè, lamqkwe hàgele xè segehq ha. Deèqò lamqkwe gohtì gedì dè, 2029 weèq gots'q etle ade ha tahkò.

Dì xo t'axqò, Sqòmbak'e weghq nqxòt'e dè, Sqòmbak'e wedàetì ha la ghq nàget'e ade ha.

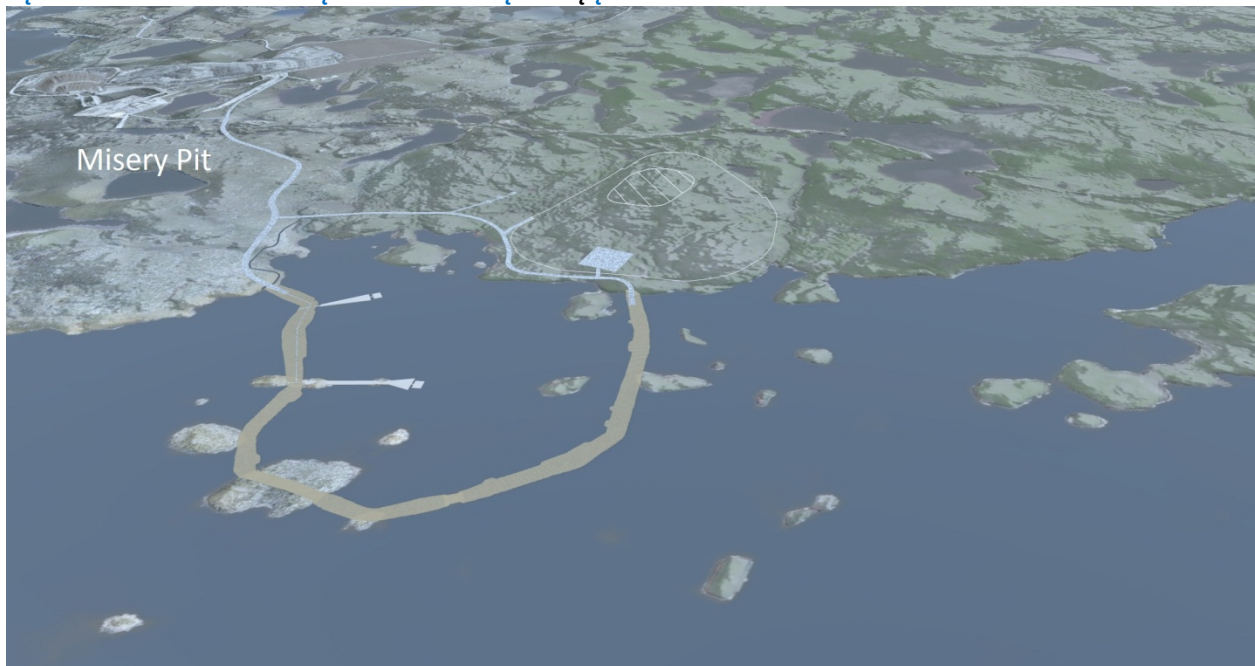
Jay la k'è adì eghàlagìnda eyits'q Łiwets'ììqòti k'è adì eghàlagìnda sìi, ndè wek'e eghàlahoda Nàowo ghà asìi hazhq deggha wexòdegìhdì ha.

Jay La gha edàni Sqòmbak'e hohlè ha sìi, ndè nìht'èchì 3 eyits'q 6 dek'ehit'è, nìht'èchì Jay la dìi hani wegaht'ì ha gha nìht'èchì hòlì, edàni hohlè t'à wègaht'ì ha, edàni eghàlageeda ha eyits'q Sqòmbak'e wedàetì ha nìdè edàni wègaht'ì ha. Ndè nìht'èchì 3, Łiwets'ììqòti Sqòmbak'e hohlè gokwe edàni wègoht'ì ìle. Ndè nìht'èchì 6 Łiwets'ììqòti Sqòmbak'e hòlì t'axqò eyits'q Sqòmbak'e wedàetq t'axqò dìi hani wègaht'ì.

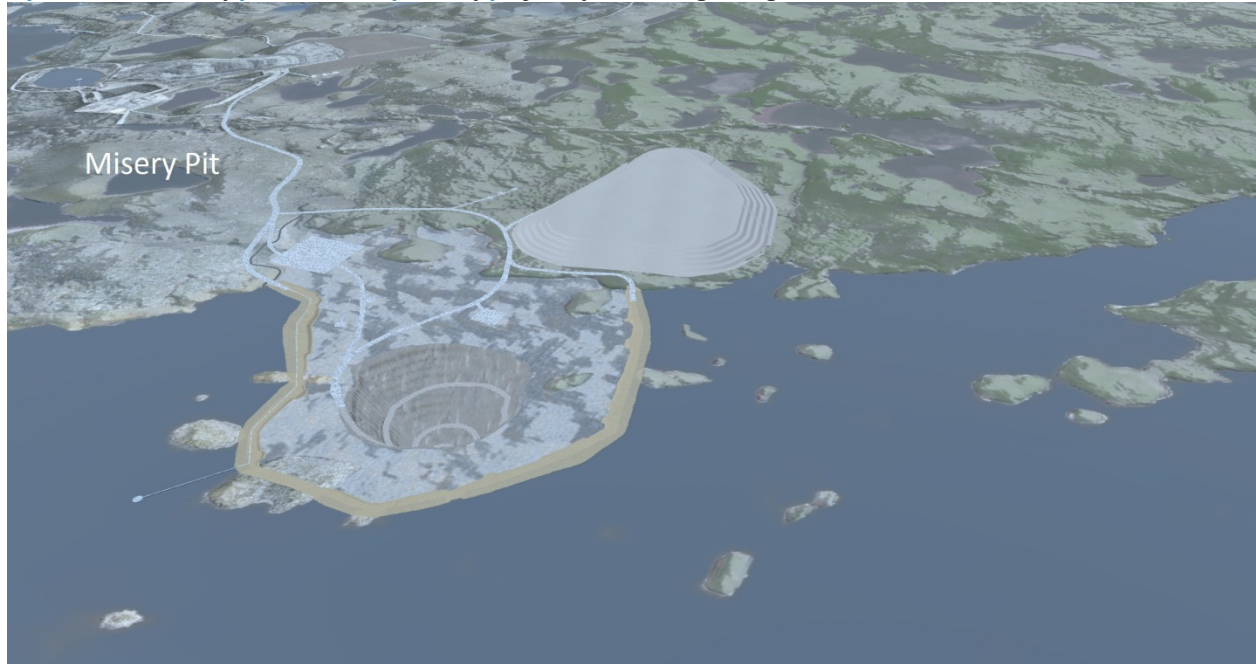
Nìhtl'èchì 3 Łiwets'iiṛòṭi wek'e eghàlagide kwe

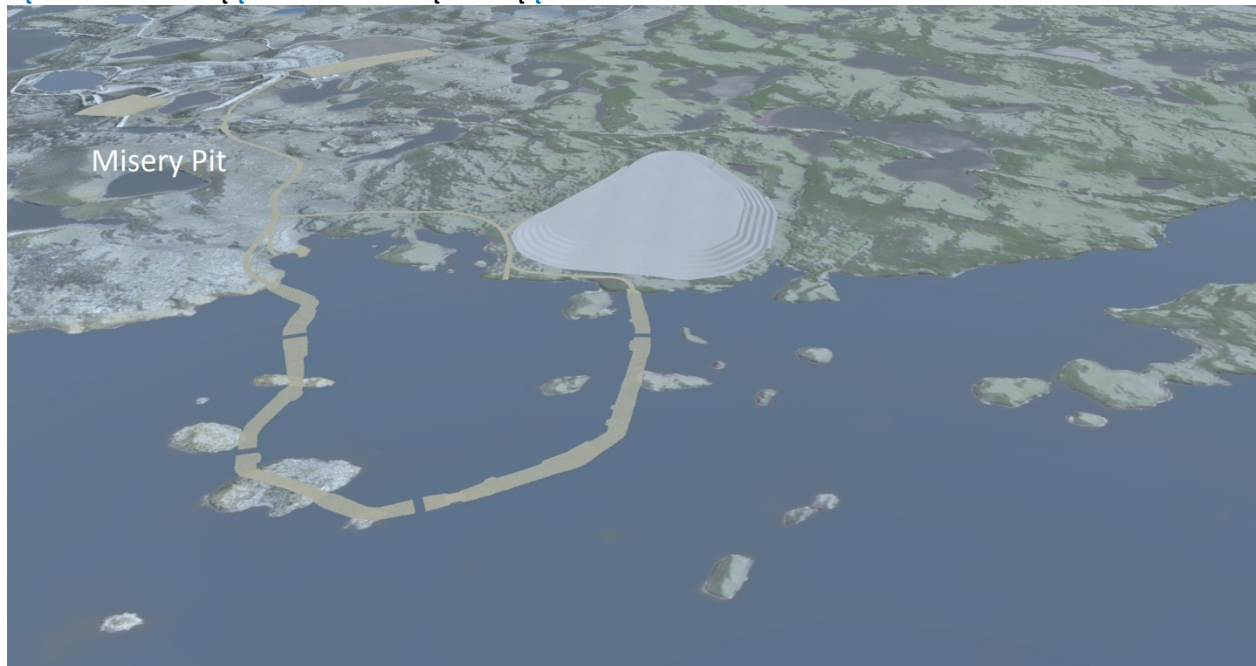
Nìhtl'èchì 4 Łiwets'iiṛòṭi k'e eèṛè hòlì tì'axqò

Nìhtl'èchì 5 Sòmbak'è Hòlì Tl'axqò eyts'q wek'e eghàlagide Nii

Nìhtl'èchì 6 Sòmbk'è Wedàetq Tl'axqò Dè

Edàni Asiich'i Segiwhò Ha

Ek'ati Sqòmbak'è gozò sù, akò edàni asiichi segiwhò sù nezì ne t'à, Jay la akò wet'aget'ì ha.

Sqòmbak'è Ts'ò Asiich'i

Eht'èti

Jay lamòkwe nìt'ii sù, tì whehtò wet'a nìt'a sù eht'èti weka hòt'e. Eyi eht'èti 5-10 metres hajhò, Sqòmbak'è wexèhoiwì gokwe eyi eht'èti hazezò zò t'à ha hòt'e. Eyi eht'èti wedè sù kwechì elàet'ò k'è whet'ì adle ha, eyi sù Lìwets'ii?òtì tambà hòt'e, Jay ndè yì goj'à wegà chik'èda-daàts'òhk'e whezò ha hòt'e.

Kwech'ii

Lamòkwe nìt'ii sù wemò, kwe mòhdaà sqòmba wets'òelì-le hòt'e, eyits'ò kwe, lamòkwe wets'òelì-le sù wedè ha.

Kwechì wedè ha sù, Jay la gha kwech'ii elàet'ò k'è wek'èhodi ha. Ek'ati Sqòmbak'è kwech'ii elàet'ò k'è gòloa xèht'e kwech'ii wek'èhodi ha. Edàni kwech'ii weghàlageeda k'ègezò eyit'à, wexèht'è weghàlageeda ha. Kwech'ii elàet'ò k'è, kwewà 65 metres hadajwha gots'ò zò agele ha.

Kwech'ii mòhdaà akì kwe xèht'e nìle, dìi hani kwe (hani le dè schist wiyeh) hawiyeh. Kwe nàedè t'axò eht'èti'òòlè lani at'ì nìdè, eyits'ò nezì weghàlada-le dè ndè gha nezì nìle. Ek'ati sqòmbak'è, dìi hani kwe elageht'ì k'è gohlì, akò hani gohlì wet'aget'ì xè akò kwech'ii weyì elageht'ì ha, eyixè kwewà 5 metres hajhdo weka nèlageht'ì ha, hani t'a esade haà-le gha wek'èhodia. Eyt'axò dè dìi eht'èti'òòlè ndè got'a ts'ò nìizhe t'axò ehtò ade ha..

Lamòkwe Seè?ì Kò Ts'ò Kwech'ii

Lamòkwe Seè?ì

Lamòkwe nàgehde xè tì t'à weghàlada t'axò lamòkwe hàgele, eyi t'axò lamòkwele ehlè eht'èti'òò lani. Nàedi kaza t'à lamòkwe xè eghàlageeda-le, Sqòmbak'è ladi mòhdaà nàedi kaza t'à eghàlagide hòt'e. Lamòkwe ts'ò lamòkwe gihchì t'axò lamòkwele ihlè hòt'e.

Kwewà wedè sù Panda ndè yì goj'à eyits'ò Koala ndè yì goj'à yì elak'a weyì elageht'ì ha, Jay la wek'e eghàlada ha ekiyeh dè eyi la nàke ekiyeh dè weghò naxòt'e ha.

Ndè yì goj'à Sqòmbak'è weghò nagit'e yì kwewà wedè ha sù eyi ndè yì goj'à weyì elageht'ì ha, Sqòmbak'è gha Nàowo ghà eghàlaede dò gigha nezì. 1996 gots'ò hani kwe xè eghàlageeda dè nezì gedi t'à, Ek'ati Sqòmbak'è gha, ndè wegondi nàgehtsì sù dìi hani weghàlageeda t'à hani nìht'è seè?ì.

Nìht'èchì 11: Fox kwech'ii elàet'ì k'è, l'ik'è 2014

Edàni Tì T'à Eghàlageeda Ha

Tì t'à kwe seè? sù, tì k'achì wet'à eghàlageeda hòt'e, eyit'à ats'ò tì ets'aet'ò t'à wet'à eghàlageeda hòt'e.

Edàni dli tì wet'ànàget'ì sù ?aìì ha, eyits'ò edàni Long Lake ts'ò tì wek'enàetsè k'è go?ò ts'ò akò tì nàet'ò t'à wek'enàetso t'axò? dè achì wet'ànàget'ì. Hanì Ek'atì Sqòmbak'è tì lq t'àgeet'ì-le xè tì nezì sù t'àgeet'ì-le lani.

Eht'è eyits'ò Kwewa

Ek'atì Sqòmbak'è edàni lamòkwe, kwe ts'ò hàgele sù, satsò t'à kwe nàgeehde eyits'ò lamòkwe nedà t'a naat'ì hòt'e, nàedi wedè weghàlageeda, Sqòmbak'è mòhdaà nàedi t'à eghàlagida. Hanì kwe nàgeehde t'à kwewa nechàlea zò Panda eyits'ò Koala ndè yìgo?a elàet'ì ha hòt'e.

Kwewa wedè ha sù, jzì nìt'ì xè deèdò ade ts'ò wedanàgeh?ì, eyit'axò? dè, jla kwewa netlògò? kò nechàlea wek'ègedì ha dile. Eht'èti eyits'ò kwewa nezì elèxè nìt'ì at'ì.

Tìeh eyits'ò tìehtsì lq-lea wet'à eghàlageda xè lamòkwe hàzhe ha, jchì. Asì hanì t'à eghàlageda sù, achì wet'ànàget'ì gha wek'èhodì, mòhdaà wedè sù tò yìì wek'èhodì eyits'ò jdaa nàezhe t'à wedè ageh?ì hòt'e.

Asìich'ìì Wedè

Sqòmbak'è, kwewa wedè elageht'ì sù, kwewa senà?ì eyits'ò eht'èti sù elageht'ì hòt'e, eyit'sq weghò shèts'ezhe ts'ò asìich'ìì, dechìkà, satsò eyits'ò kwedzeè, eyits'ò asìì wets'ahòejj hani sù wedè ageh?ì hòt'e. Ek'atì sqòmbak'è, nezì asìich'ìì xè eghàlagide ha edexè segogìnla hòt'e, eyì sù Wek'eèzhìì Land eyits'ò Water Board gìgha esanìle t'à wet'àget'ì. Weghò shèts'ezhe ?ògehdè sù wek'egeh'ò ha. Asìich'ìì ndè wexìdì haà-le sù, ndè yìì elageht'ì ha. Asìich'ìì

wets'ahòejj sù satsò tò hani-le dè, daht'ò tò yìì ageh?ì eyits'ò wedè gha jdaa nàezhe gha hòt'e.

Tìeh kàza wedè sù tìehdoò wezhò? eyits'ò wet'à tì ehtò-le hani awèts'èdì. Satsò wet'à asìì etìe gha tìeh hazhò kàza sù, satsò tò hani-le dè daht'ò tò yìì ageh?ì eyits'ò wedè gha jdaa nàezhe ha hòt'e. Tsòti ts'ò tì gìhchì t'axò?, tsò wetì, ndè yìì nàlageht'ì ha hòt'e.

Dòne Eghàlaedè eyits'ò Adì Nàgeète

Jay la k'è eghàlagide ekiyeh, Ek'atì Sqòmbak'è eyits'ò Misery akò dòne nàete k'è gohì sù akò t'a dòne hazhò akò nàete ha.

Shèts'ezhe kò eyits'ò Nats'ete k'ò hazhò goyìì dòne ts'ègeet'ì haà-le. Qhk'èa dònendì gohì dè hani sù weghò shègezhe ha. Wet'à edets'èet'ìì sqnàts'ede kò sù gohì.

Nìht'èchì 12: k'atì Tìndà Goyìgò?à, l'k'è 2014

Dominion Diamond, la k'è hoti eghàlats'eeda Nàowo ghà Jay la k'è eghàlagide ha. Eghàlaede dọ hazhọ eyits'ọ la k'è, nàedich'i eyits'ọ kòtì akọ aṛi haà-le.

Dominion Diamond sọqmbak'è dọne hazhọ gigha nàowo giitọ, elek'adageede haà-le eyits'ọ elek'ats'ewo haà-le gha Nàowo giitọ.

Jay la k'e dọne eghàlagide nìdè, nàgezè haà-le eyits'ọ ɬwe sù agehṛi haà-le. Eyits'ọ akọ sọqmbak'è ndè k'e kwik'i k'ègele haà-le.

La k'è nàedik'èzhọ sù gohlì ha, eyits'ọ dzeṛè ghà too ghà dọne gha nàedik'èzhọ wheda ha. Dọ la k'e esajà dè Yellowknife ts'ọ agele ha.

Eghàlaedèdọ

La k'è, eghàlaede dọ 12 sadzeè, nàke dzeṛata ɬat'e eghàlagide ha, eyits'ọ nàke dzeṛata ɬat'e aki gehkw'e ha.

Dọne mọhdaà, dọne nàowo k'è asù hagele ha giwọ dè, eghàlagide-le ekiyeh hagele ha gehdzà ha dile.

Dominion Diamond gha eghàlaede dọ, eyits'ọ Jay la k'è eghàlaedè ha sù, ts'et'à t'à la ts'ọ et'àenàegizhe gha ts'et'à gigha nàedi eyits'ọ dọne Edzanèk'e nàdè ts'ọ eyits'ọ Hotenda nèk'e gots'ọ.

Dominion Diamond, la gha dọ hàgeta dè, Edzanèk'e gots'ọ dọne hàgeta eyits'ọ Edzanèk'e gots'ọ dọne solì t'ahsì hàgeta.

Dominion Diamond, chekoa nìht'èkọ atì eyits'ọ nìht'èkọdè xè eghàlagide, eyits'ọ eyileh nìht'èkọdè xè eghàlagide t'à dọne la k'è hoghàgogehtọ ha giwọ.

Dominion Diamond, Dọne Solì t'ahsì ts'adagedi xè gigha eghàlaede ha giwọ. Eyit'à Dominion Diamond gha dọne la dehkw'e sù deèṛọ nezi hoghàdegetọ xè la deèṛọ nezi dela k'e gehkw'e ha goghwhọ. Wet'à hoti nezi la k'è hoghàdegetọ

ha, ts'ehwhì dọne goxè godo wet'à hoti nezi ets'enda nàowo sù hoghàgogehtọ, wet'à gokè sù gits'ats'edi, ats'ọ dọne ts'adàgedi eyits'ọ dọne la k'e nezi eghàlada t'à asù deèṛọ wọṛt'à ha.

Dominion Diamond, Jay la k'è ts'èko hazhọ akọ eghàlaede sù ts'adàgedi, dọzhì xèht'e la k'è eghàlaeda dè efexèt'e nàgogihà ha.

Dominion Diamond, Jay la k'è, dọne, Dọne Solì yatì t'à gogede nìdè giwọ, hanikò, hoti eghàlagide eyits'ọ hoti edexogihì nàowo wexiidi haà-le dè esanjle. Dominion Diamond, kòta yagòla xè Dọne Solì Nàowo t'à dọ hoghàgogehtọ dè eyi nàowo hoghàgogehtọ wetah whela agele ha.

Nìht'èchi 13: Ek'ati Dọne Eghàlaedè

Edàni Tì Segìwhò Ha

Jay lamòkwe nìt'ii sù, Łiwets'iiwòtì tì wet'a ts'ò nìt'ii t'à, edàni tì weghàlada ha sù, sù wet'aà hq't'e.

Jay la k'e, hotì nezì tì wexòegihdi ha dè, tì xè eghàlagide ha neèt'à, Sqòmbak'è wemq hazhò ndè eyits'q tì sù esawòdech'à gha nezì wexòedi ha.

Hanì eghàlats'eda ha nìdè, asù nàke wek'e eghàlats'eda zq t'à ha.

1. Łiwets'iiwòtì ts'q Sqòmbak'è gots'q tì hàet'ì haà-le gha eèrè hohlè ha.
2. Sqòmbak'è yì ts'q tì anàt'ì dè gihchì xè hageèzq ha. Eyì tì iichì sù achì ndè ts'q anàgele haà-le, akwet'q tì wek'ætq t'axqò dè zq eyixè sù Wek'eezhii Land and Water Board edàni tì xè eghàlagide ha nàowo giitq hēzq gogedi dè zq ndè ts'q nàgeht'ì ha.

Eèrè Hohlē eyits'q Tì Hagezq

Eèrè dōne yehtsì hq't'e, Eèrè wete ts'q tì haiwla-le gha hohlè hq't'e.

Jay lamòkwe nìt'ii wemq tìchokè lanì eèrè hohlè ha. Sqòmbak'è hotì dōne nezì wek'e eghàlagide ha wemq eèrè hohlè t'à whacho gik'e eghàlageda ha. Dì hanì eèrè hohlè sù nezì t'à wet'àrāget'ì. Hotenda nèk'e Meadowbank sqòmbak'è, sqòmba dekwo hagefa hòlì, eyits'q Diavik Sqòmbak'è edàni eèrè hòlì lanì hq't'e.

Christine tì gots'q Łiwets'iiwòtì gots'q dehtsoa nàke nìlì sù eèrè weteèt'ì haà-le gha tì ładi ts'q nìlì agele ha. Hanì nìdè, tì nezì Sqòmbak'è ts'q nìlì haà-le ładi ts'q nìlì adle ha.

Nìht'èchì 14: Sqòmbak'è Ndè Yìgqòzà Edàni Wegaht'ì

Eèrè hòlì t'axqò dè, Jay lamòkwe nìt'ii wesh'ìt'a tì whehtq sù hazhò hagezq ha. Akwet'q, Łiwets'iiwòtì gots'q tì hàgeht'ì ha. Tì hagezhq nìlì tì wek'anàegihtha ha. Ahsì tì wet'a ts'q asù tì tah dàele nìlì gha wek'agehta ha. Eèrè ts'q tì hagezq dè tì jzhìlì at'ì xè tì tah asù dàele at'ì ne. Eyì tì eyits'q eht'ètì sù, Lynx eyits'q Misery ndè yìgqòzà yìlì elageht'ì ha, eyì tì weghàlaginda Łiwets'iiwòtì tì nezì xìdì haà-le gha akq ts'q hajlì agele ha.

Edàni Sqòmbak'è Etìe Ha

Jay la wek'e eghàlagide ekiyeh, Misery ndè yìlì gq'za akq t'a tì wexqgihdi ha. Słai xo gots'q Misery tì, tì k'egedi ha. Eyits'q Misery tì ahjōne tì dagòzq dè, Łiwets'iiwòtì gots'q hageht'ì ha. Tì hazhò Łiwets'iiwòtì gots'q nageht'ì sù, ahsìlì dōne gha, tìch'āadlì gha eyits'q łiwe gha nezì nìlì gha wegehta ha eyits'q tì gha nàowo weghà eghàlagide nìlì sù gha wexòedi ha.

Dii hanı la wek'e eghàlats'eda weghà, Ek'atı eyıts'q Sqòmbak'è ıadı yagòla wek'e eghàlagide ghà, ndè got'fa wıjızi tı dewa wets'qèlı. Ndè got'fa ats'q tı dewa weta gohlı hq't'e, hanıkò ndè goka tı wetah ajà dè, ııwe gha wets'ahòejı hq't'e. Jay ndè yil goj'ra ts'q tı Misery ndè yil goj'ra yil elageht'ı ha, tı tah dewa gohlı sıı eyı hanı tı nedà net'à tı t'fa ts'q whet'ı ade ha. Tı tah dewa nedà t'fa, tı nezı tah ade haà-le, Misery ndè yil goj'ra tı nezı whet'ı sıı tı goka whet'ı ııwets'ııqòti gots'q hait'ı anagele ha.

Tı, ııwets'ııqòti gots'q hagezq kwe wek'axòeta ha hq't'e, ahsı Wek'eezhıı Land and Water Board wet'fa tı xè eghàlats'ide nàowo weghà eghàlagide nıı gha wek'axòeta. Dı hanı nàowo wet'fa tı, ııa eyıts'q ııwe wexòedi gha, ahsı tı wets'ahòejı nıı eyıts'q ahsı sıı dewa net'qo wetah gohlı nıı gha wek'axòeta ha.

Sqòmbak'è Eneèti

Ek'atı sqòmbak'è edàni la, wedàetı ha sıı Week'eèzhıı Land and Water Baord edàni wedàetı ha gedi t'fa nàowo gehtsı jle sıı weghà eghàlagide gha sıınegede ha.

Jay ndè yilgò'ra Sqòmbak'è wedàetı gha la wexè xqııde nıde, akwelq akq asıı hazhq wet'fa eghàlagide goht'q whela eyıts'q asıı mqhdaà wets'axòejı goht'q whela akwelq nagele ha. Eyıts'q ııwets'ııqòti wegà eè'è nıj'ra sıı asıı hazhq wet'fa eghàlagide whela sıı, hazhq nagele ha. Misery ndè yil gò'ra ts'q tı weka whet'ı sıı Jay ndè yil gò'ra yil nageht'ı ha. Eyıts'q eè'è nıj'ra weshj't'a tı whehtq sıı, ııwets'ııqòti xèht'e tı hatq ajà dè, eè'è yazea jzhı agele t'fa ts'ehwhıa tı weta nageht'ı ha eyıts'q ııwe sıı weta nàat'ı ha.

Dehtsoa hòl jle sıı nagewa t'fa achı dehtsoa ııwets'ııqòti gots'q nıı jle sıı ts'q anagele ha.

Misery ndè yil goj'ra weka tı nezı weka nàlageht'ı ha eyıts'q tı Lac du Gras gots'q nıı adle ha. Lamqkwe ts'q kwewà hagıla sıı, Panda eyıts'q Koala ndè yil goj'ra weyil kwech'ıı nàlageht'ı jle sıı weka tı nezı deyınageht'ı ha.

ııwets'ııqòti tambà gà kwewà łageht'ı k'è gò'q sıı ndè lagele ha. Ndè naàt'èch'fa kwewà hazhq t'fa dekegò'ra adle ha. Eyıts'q Kwe daka wek'e, ewa 5 metres hajhdo gots'q kwewà wek'e łageht'ı wet'fa weyil kwe whela sıı ats'q ehtq ha gıwq ts'ıq. Eyı't'fa eyı kwe ndè got'fa ats'q ehtq ha nezı ade ha eyıts'q tıch'adadı gha sıı wexòedi ha.

Kq, hazhq yagòla sıı, tıı hazhq gohlı, ndè ka deshıte sıı yagohlı sıı eyıts'q eè'è ndè k'è hòl sıı hazhq nagewa ha. Ek'ak'q t'ı yàwhet'ıı eyıts'q ek'ak'q't'ı gha dechı nàwhe'ra hazhq nagewa ha. Tambà asıı whacho nadehshe ha tambà sıı senagele ha.

Ek'atı Sqòmbak'è ndè k'è mqhdaà jda gogha wet'aget'ı haà-le dè, Jay la wek'e eghàlagide wenıı ts'q asıı mqhdaà senagele ha. Akq ndè k'è ahsı t'fo eyıts'q asıı ndè k'è nàeshe ha hqni nıı gedi t'fa jla wexòegıhdi ha.

Ndè k'è adı asıı hazhq sqòmbak'è wedàetı nàowo eyıts'q adı asıı nagehshe gha ahsı weghà eghàlagide nıı gha wexòedi ha.

Nıht'èchı 15: Ndè wegondi nagehtsı ık'è 2014

SQÒMBAK'È ŁADJ WEGHÀLADA HA DÈ

Dominion Diamond, sayajwa ts'ò Ek'ati Sqòmbak'è wedahajto gha Jay lamokwe nija edlatto ładi ts'ò weghàginda. Edàni hòlì nìdè nezì ha sònì giwò t'à asìi hazhò weghàginda, edàni satsò nàowo t'à, wet'à deèpò sqòmba hohlè ha, ndè esawòdech'à eyits'ò dōne sii wexiidich'à ha, asii hazhò wedànàgetò họt'e.

Jay la wek'e eghàlageda gha ładi ka? ts'ò hazhò weghàginda, eyits'ò Sqòmbak'è hohlè haà-le sii weghàginda, ndè got'a Sqòmbak'è sii hohlè ha, tì ładi ts'ò haiwì gha sii wghàginda eyits'ò eè?e hohlè t'à ndè ızhiì adle ha eyits'ò asii ładi sii gighàginda (tì got'a Sqòmbak'è hohlè). Dii hazhò wegondi DAR nìhtf'è-deè k'e dek'ehf'è họt'e.

Akwetò dii sqòmbak'è hohlè ha hò, Dominion Diamond Sqòmbak'è sii nechà hohlè ha giwò ile, Lac du Suavage yìi lamokwe nàke nija, jìe Cardinal hawiyeh, dii wexè Sqòmbak'è hohlè ha giwò ile.

Sqòmbak'è nechàgòpò hòlì dè, deè?ò Łiwets'ii?òtì ndè k'e wexiidì ha ile. Hanikò, Dominion Diamond kòta yagòla dōne xè ełegèadi hò, edànighò Łiwets'ii?òtì hajcho wek'e eghàlagide ha gogedi, ahsì sii wet'a?à nii gedi. Dōne hazhò edàgedi ghà, Dominion Diamond dii la weghòginda t'à Jay lamokwe nija la zò weghàlageda ha gedi.

Sqòmbak'è edàhoet'ì hohlè ha wek'èhòegezhà t'axqò, edàni eè?è hohlè ha weghàginda eyits'ò edàni tì k'etf'o ha hazhò wek'agehtò.

Edàni la eghàlada ha hazhò ładi ts'ò weghàginda, edàni tìlì hohlè ha, edàni kwech'ii wek'èhodì ha eyits'ò edàni ek'ak'òt'ì wet'à k'ak'ò k'èhòdì ha dīle sii weghàginda.

Nìhtf'èchi 16: Ek'ati Sqòmbak'è, hìk'è 2014

EDÀNÌ NDÈ XIIDI HA

Jay la, gohdò sòmbak'è gà whe?ò t'à, akò dìi hanì asìi hazhò wet'à eghàlats'ede whela ha hòt'e, kò yagòla, tìlì yagohì dìi hanì asìi hazhò wet'àget'ì ha. La edajcho wek'e eghàlagide ha ghwò sù, sù hòt'ò ndè nechà wek'e eghàlageda haà-le xè ndè sù nechà wexiidi haà-le. Łiwets'ìròtì ndè eyits'ò tì got'a lamòkwe nìt'ii weghàlageda ha neèt'à, jdi ndè edajcho wek'e eghàlaginda jìlè sù, wexìcho ndè wek'e eghàlageda haà-le.

Lamòkwe hàgele ts'ò, Łiwets'ìròtì ts'ò tì netlòlea hagezò ha. Jay la wek'e eghàlageda ha dè edàni tì edàttò wexiidi ha hòni eyits'ò edàni łiwe sù wexiidi ha eyits'ò tè asìi hazhò nàdè edàni hazhò wexiidi ha honi t'à, dñe akò ndè k'e eghàlagide weghò nìht'èdeè gehtsì.

Kòta dñe nàdè sù, akò ndè k'e eghàlagide ha dè edàni ekwò wexiidi ha sòni gedi t'à gighò nanègidè. Dii la Jay wek'e eghàlageda kwe, edàni ndè xiidi ha hòni gedi t'à dìi weghò nìht'èdeè gehtsì weyìi dek'ehì'è hòt'e.

La hòtè t'à edàni dñe, dñe Nàowo eyits'ò sòmba hòtè nàowo sù wet'àrà t'à edàni dìi hazhò wexiidi ha gedi. Dii weghò nìht'èdeè gehtsì weyìi dek'ehì'è hòt'e.

Tì Xè Edàgòht'è Ha

Tì Deè?ò K'et'ò

Łiwets'ìròtì gots'ò jzhìi gots'ò deè?ò tì k'et'ò ade ha, eèrè nì?a weyìi ts'ò tì haiwì dè eyits'ò Jay lamòkwe nì?a wemò gots'ò tì Łiwets'ìròtì gots'ò agìla dè tì łò k'et'ò ade ha.

Eèrè nì?a agìla xè, weshìht'a tì whet'ì sù hazhò hagezò t'à tì edàgòwa ts'ò ade ha, łìk'è eyits'ò xat'ò k'e 2019 nìdè akò ts'ò haiwì adla nìdè tì jwhà nìlì agele ha.

Tì jdoò dehtsoa ts'ò tì nìlì sù, sù nàtso haà-le t'à, Łiwets'ìròtì ts'ò eyits'ò łiwe akò tè nàdè gixè ładì agode haà-le.

Tì dehtsoa ts'ò nìlì adla dè eyits'ò dehtsòa nìlì wedaàgehdoo dè tì ts'ehwhjā nìlì adle ha, łiwe xè tì hàet'ì haà-le eyits'ò hòtsoa łiwe gha tì while ade haà-le.

Tì łò hagezò hò, tì edàttò Ek'atì ts'òelì sù, sù hòt'ò wexiidi haà-le. Ek'atì tì whehtò sù wexiidi ha le lani, Ek'atì tì whehtò sù nechà eyits'ò nìwha whehtò xè jdoò Łiwets'ìròtì weka whehtò eyit'à sù wexiidi haà-le. Tì edàttò Łiwets'ìròtì gots'ò yaiwì ha sù wexòedi ha, Coppermine ndeh nìlì sù, tì sù netlò ndè teèwì haà-le gha wexòedi ha, eyits'ò ndehtsòa nechàlea nìlì ts'ehwhjā wexiidi ha.

Nìht'èchì 17: Łiwets'ìròtì Ts'ò Ek'atì Ts'ò Tì Nìlì, Łìk'è 2014

Ti K'aṛi K'etf'ò

Sqòmbak'è etle wenì ts'ò eyits'q Sqòmbak'è wedaet'ì ts'ò, Łiwets'iiṛòti gots'q xo t'at'e ti edàtlò k'etf'ò sù ładì ade haà-le.

Łiwets'iiṛòti gots'q ti yàwhela ts'ò nìlì sù, Sqòmbak'è etle eyits'q wedaet'ì ts'ò, ti k'aṛi k'etf'ò ats'ele ha, wet'à sù ładì ade haà-le. Tì xè ładì agot'ì hò sù łiwe wexìdì haa-le.

Łiwets'iiṛòti ts'q ti hagezq, Jay ndè yìlì goṛà dagoṛq agele ha eyits'q sqòmbak'è wedaet'ì ha ekiyeh, ti edàtlq hàetf'ò agehṛì sù, wexòegìhdì ha eyits'q ti edàtlq hàetf'ì ghà łiwe sù wexè ładì agode haà-le.

Ti Nezì Nii

Jay k'è la hohlè dè, Łiwets'iiṛòti gots'q ti nezì ha, łiwe gha, tich'àadii gha eyits'q dōne gha.

La wexèhòewi wet'à ehtf'è dàehdì ha eyits'q lòzhà nìhts'ì tah ade ha. Sqòmbak'è hohlè ekiyeh eyits'q Sqòmbak'è etle wet'à, satsòbehchìlì welòtsì, tìlì ts'q ehtf'è dàehdì, kwe seèṛì kò gots'q łò eyits'q yìdì etle ts'ìṛq łò gohlì ha. Lòzhà hazhò kàṛa nìhts'ì tah wek'ewehts'ì sù ti eyits'q ndè k'è làetf'ì ha, ti tah ti yàwhela eyits'q dehtsoa yàwhela ts'ò ade ha, eyits'q zha nayìlì t'à ti k'etf'ò sù tah ade ha. Lòzhà hazhò kàṛa sù deèṛq la hohlè gà nàtl'ì ha. Dominion Diamond, Jay la hohlè t'à ehtf'è gohlì ade ha weghàgìnda, edàni ti yàwhela, dehtsoa yàwhela eyits'q tè asìlì dehshe sù, hazhò edàni dek'aṛì wexìdì lili gha gìwq.

Łiwets'iiṛòti wegà Jay lamòkwe gha eèṛè nìṛa weyìlì ti hageèzq sù ats'ò Ek'atì sqòmbak'è dōne eghàlagide gik'agehta ha. Akwelò, eèṛè nìṛa weyìlì ti whehtf'ì sù, Łiwets'iiṛòti gots'q ti hageèwì ha. Tì wet'à ts'q nìwhà-le ajà dè, deèṛq ti tah ehtf'ètlì lq gohlì ade ha eyixè ehtf'ètlì sù lq ade ha. Eyi ehtf'eti, Lynx ndè yìlì goṛa eyits'q Misery ndè yìlì goṛa sù ts'q adì ehtf'ètlì làetf'ì hayìlì sù ts'q làetf'ì ha eyitf'axòq tì nezì wenìda goht'ì ade ha hq'e. Wek'eezhìlì Land and Water Board, ti t'à

eghàlats'eeda nìhtf'è k'e edaàht'e Łiwets'iiṛòti gots'q ti ndè yìlì goṛa yìlì elagehtf'ì ha hagedì dè zq hagele ha.

Nìhtf'èchì 18: Łiwets'iiṛòti Ts'q Tì Wek'àeta, Łik'è 2014

Sqòmbak'è wek'e eghàlagide ekiyeh, Jay ndè yìlì goṛà yìlì ti ade ha, ndè goka gots'q kwegèe ts'q ti ndè yìlì goṛà ts'q yàewi ha eyits'q ndè gotf'a gots'q sù ti haewi ade ha. Ndè gotf'a goṛa ts'q akq ti tah dewa nàtso, ti whehtq weka naahk'e nàtso. Eyt'à, Jay ndè yìlì goṛà gots'q tì, Misery ndè yìlì goṛà ts'q lagehtf'ì t'à wek'anagehta ha. 5 xo gots'q Misery ndè yìlì goṛà weyìlì ti nàgehtf'ì hò lla dagoṛq ade haà-le, ti weyìlì nàgehtf'ì ekiyeh ti ndè t'ala sù ts'q nàlagehtf'ì haà-le. Misery ndè yìlì goṛà ahjōne ti dagoṛq ajà dè, ti mōhdaà Łiwets'iiṛòti ts'q haiwì adle ha, dli sqòmbak'è wedaet'ì kwe ti ndè dàewich'à ładì ts'q hàewi adle ha. Tì hazhò Łiwets'iiṛòti gots'q elagehtf'ì sù, ahsìlì ti xè sìghà nìlì gha wek'agehta ha. Łiwets'iiṛòti gots'q ti nezì eletah gehtf'ì ha. Tì wek'ahòeta xè ti nezì gedì dè zq eyits'q ti wet'à eghàlats'eda nìhtf'è Wek'eezhìlì Land and Water Board t'a ti nìhtf'è yeètl'è ha. Dli ti nìhtf'è wet'à ahsìlì ti nezì lili gedì ha eyits'q Misery ndè yìlì goṛà gots'q Łiwets'iiṛòti gots'q ti elagehtf'ì ha dek'ehf'è agele ha hq'e.

Sqòmbak'è wedaet'ì ekiyeh, Misery ndè yìlì goṛa gots'q ti Jay ndè yìlì goṛà akq gotf'a ts'q ti nàlegehtf'ì ha. Jay ndè yìlì goṛà tanì gots'q weyìlì ti dagoṛq agele ha. Eyits'q weka ts'q Łiwets'iiṛòti ts'q ti nezì dagoṛq agele ha. Misery ndè yìlì goṛà

weka sù tì dagòzò adle ha. Dii hani nìdè, tì dewa wetah gohlì sù while ade ha eyits'ò jì tì edàni danàhtso jìlè sù ts'ò anade ha, eyits'ò eyi sqòmbak'è nàke lamòkwe hagìla ts'ò hani wegaht'ì ade ha. Tì nezi t'a dewati weka gohlì ha eyits'ò eyileh nàke letah ade haà-le. Tì edànahtso gha sù wek'agehta ha, Misery eyits'ò Jay ndè yìl gòzà elak'a tì nezi lili gha wek'agehta ha eyi weshìt'a sù eèzè hohlè gà sù tì wek'agehtah ha, eyi tì Lìwets'ììzòtì lani, eyits'ò eèzè ts'ò tì nezi sù gà eèzè nàgele ha, hani t'à achì Lìwets'ììzòtì ts'ò tì nàet'ì ha.

Njìt'èchi 19: Ndè Wek'èeta, Lìk'è 2014

Njìt'èchi 20: Lìwets'ììzòtì wegà tì, Lìk'è 2014

Satsò wet'à ets'et'è t'à, Jay k'e la hohlè dè, Lìwets'ììzòtì eyits'ò Ek'atì gots'ò tì edàni wexiidi ha hōni gedi t'à weghàts'ìnda. Eyì ndè yìlgozà t'à Sqòmbak'è hohlè, kwewà elat'ò k'è, Misery ndè yìl gòzàgots'ò tì Lìwets'ììzòtì gots'ò elat'ì, lamòkwe ts'ò kwewà wedè Panda eyits'ò Koala ndè yìl gòzà yìl elageht'ì ha eyits'ò akò tì weshìt'a dewa tì wetah gohlì sù, akwelò edàni

senàdle ha gedi t'à njìt'è ghà adle ha gedi. Dii la wek'e eghàlada kwe edàni weghàlada ha gedi t'à weghò njìt'è gehts'ì jìlè sù tì edànahtso ha gedi jìlè sù hadle ha. Ayì edàtìq tì wetah gohlì, kwe kaza eyits'ò satsò kaza sù tì wetah gohlì sù, dii asì hazhò edàtìq wek'ahòeta ha. Tì ndèt'a k'et'ì sù tì ndè ka weèzò ts'ò dewa netìq wetah tsòelì. Lìwets'ììzòtì eyits'ò Ek'atì ts'ò asì edàtìq tì tah asì gohlì gha wek'agehtò, eyi la gha, tich'aadì teè nàdè xidi ha hōni, chih, nògha, sah, ekwò eyits'ò dōne sù xidi ha hōni gha wek'agehta ha. Eyì wek'agehtò hò eyi tì gik'e eghàlada dè yazèa ladi ade ha gedi, hanikò, eyi tì lwe gha tich'aadì gha eyits'ò dōne gha sù jìla esanjìle gedi. Jay la wek'e eghàlagida kwe, edàni nezi jìlè sù, tì Lìwets'ììzòtì edàni nàtso jìlè sù ts'ò anade ha gedi. Nàedik'èzhò nàowo ts'òhk'e jò wegondi mōhdaà dek'et'è:

- Lìwets'ììzòtì k'e eghàlagide ekiyeh dewa lq tì tah ade ha, hanikò, sqòmbak'è wedàetq t'axqò dè achì nezi anade ha. Hanikò, eyi hani ladi ade ha neèhò, lwe xidi haà-le hanile dè, akò tich'aadì kaza akò tì gà nàgedè wexiidi haà-le.
- Lìwets'ììzòtì k'e eghàlagide njìdè tì wetah asì edàtìq gohlì sù yazèa jìhì ade ha hanikò, weghò nàxòt'e t'axqò achì jidoo anade ha. Tì tah nàedi kaza gohlì sù yazèa ladi ade ha hanikò, dii tich'aadì teè nàdè xidi haà-le. Dii hazhò la wexèhōjwo kwe edànatso jìlè sù ts'ò anade ha.
- Satsò, chromium, iron, nickel, zinc, copper, eyits'ò lead hani sù whachò tì tah gohlì hq't'e, eyits'ò ndègot'a gotì t'ah sù hani satsò gohlì hq't'e. Tè satsò hani gohlì t'à, tè asì dehshe sù esawòdech'à, weghe Nàowo at'è ghà wexòidi hq't'e. Sqòmbak'è etìe eyits'ò wedàetq t'axqò, Lìwets'ììzòtì Nàowo at'è ghà, tì tah satsò edànaetso ha sù, wezò gots'ò ade haà-le gedi.
- Lìwets'ììzòtì gots'ò tì, Ek'atì gots'ò njìl hq't'e, Lìwets'ììzòtì tì tah nàedi, asì dehshe eyits'ò satsò edànaetso sù wek'azì ha. Tì tah asì edànaetso sù Ek'atì tè asì enda sù wexiidi haà-le.
- Hani t'à, Lìwets'ììzòtì eyits'ò Ek'atì gots'ò tì eyits'ò tè eht'èti
- edaot'ì gohlì xè sù ladi ade haà-le.

Yatù nek'òq t'à, edàni Łiwets'ìròti eyits'ò Ek'atì ts'ò ti eyits'ò eht'èti wexiidi ha hòni sìi, akò la łq hagog'j-le t'à, sìi hagode haà-le.

Tè Asii Dehshe, Edàni Wexiidi Ha

Ti xè ładi agoja dè, łiwe eyits'ò tè asii hazhò dehshe sìi wexiidi ha hòni, tehtsàtsòa eyits'ò łiwetsòa wekw'ò while hanì hazhò wexiidi ha hòni. Tè asii nàtso t'à asii hazhò wha gots'ò nadehshe ha dii at'j. Tè asii satsò lanì nàtso le eyits'ò edànàetso ha jle weq gots'ò ade haà-le. Eyit'à, Sqòmbak'è wek'e eghàlagide neèhò Łiwets'ìròti eyits'ò Ek'atì tè asii hazhò dehshe sìi wexiidi haà-le.

Njht'èchi 21: Łiwets'ìròti gà ndè wegondi nàts'ehts'j hò, sahcho giaʔ, łik'è 2014

Łiwe eyits'ò Tè Asii Dehshe

Łiwets'ìròti eyits'ò Ek'atì, tè łiwe łq kàʔa gohlj, łiwezò, łii, łii ts'ahmòa, tehtsàtsòa, łiwetsòa, burbot, tsetsia, jhdaà, Ninespine Stickleback, Lake Chub, eyits'ò dohdori. Tè hoti łiwe wexoidi xè Jay k'e eghàlagide ha. Eèʔè hohlè dè, wemò asii nawhet'ì ats'ele ha, asii tè ti tah ade haà-le gha, eyits'ò asii łiwe wexiidi haà-le gha. Łiwets'ìròti eèʔè njʔa weyil ti whet'j gots'ò ti hàgezò ha sìi 4 square km hajcho hq'e. Łiwets'ìròti eèʔè njʔa wet'a eyits'ò Jay ndè yil gòʔà eyi łiwe mòhdaà wedè hohlè ha. Eèʔè njʔa, ti hàgezò k'e łiwe agehʔ haà-le. Dominion Diamond, Fisheries, Oceans Canada eyits'ò kòta

gots'ò dणे soł goxè eghàlagide t'à Jay wek'e eghàlagide łiwe xiidia-le.

Njht'èchi 22: Łiwets'ìròti gà łiwe dehshe, łik'è 2014

Dehtsoa nechalea (Christine Creek) Łiwets'ìròti gots'ò njli sìi, ładi njli agele ha, Sqòmbak'è k'e eghàlageeda ekiyeh, hàgila dè, ti nezj ha eyits'ò ti Jay ndè yil gòʔà gots'ò ade ha le. Dehtsoa wegò hòli dè, łiwe ts'èt'jə lanì wet'a ti ładi whehtò gots'ò k'eʔò ade ha. Sqòmbak'è wedàetò t'axqò dè, adi dehtsoa njli jle k'e njli anagele ha.

Eèʔè weyil ti whet'j hàgezò gokwe, łiwe hazhò hagewa ha. Łiwets'ìròti nechà (86 square Km hajhko xè hajhdo) eyits'ò Ek'atì (570 hajhko xè hajhdo) deèʔò necha, haniko, gqchàlea gots'ò łiwe ichi ha, eyit'à łiwe edàtq gohlj sìi wexiidi ha le. Dominion Diamond, Fisheries eyits'ò Oceans Canada eyits'ò kòta gots'ò Dणे Sqì ełexè łiwe hàgele k'e eghàlageeda ha hq'e.

Eèʔè wets'jht'à ti hàgezò gokwe, łiwe eyits'ò asii dehshe gha asij ti nezj gha wek'aeta ha. Łiwe wexiidi ha le gha, ti edàtq Łiwets'ìròti gots'ò Lac du Gras ts'ò xàet'j wexòedi ha.

Jay Project k'e eghàlats'ide t'à ti ładi ajà hò, Łiwets'ìròti eyits'ò Ek'atì k'e łiwe sìi wexiidi haà-le, eyits'ò łiwe edàtq sìi ładi ade haà-le. Łiwe wendì yazèa deèʔò gohlj ade ha, hanikò, sìi łiwe eyits'ò tè asii dehshe wexiidi ha, wet'a deèʔò łiwe wendì gohlj ade ha.

Eèʔè wets'jht'à ti weyil nàgihł'j dè, Łiwets'ìròti gots'ò ti edàtq weyil anagele ha sìi wexòedi ha,

Liwets'iròtì gots'ò Lac du Gras gots'ò tì nìlì sù
lìwe yet'à tì whela ts'ò k'èrò t'à esawodèch'à
wexòedi ha.

Sqòmbak'è wedàetò t'axqò, eèrè nagiwa t'axqò
dè, lìwe tì yìl yàwhela ts'ò k'èmbè ha diile ade ha.

Hòezi Ekwò

Wegondi

Ekwò gohlì gots'ò, dōne ekwò ghò nàgezè hq't'e.
Dōne Sqì eyits'ò Edzanèk'e gots'ò dō nàgedè
ats'ò wenàhodi gots'ò ekwò gigha sù wet'a'azà
hq't'e.

Edzanèk'e gots'ò dō, ekwò ghò shègezhe t'à
ekwò sù gigha wet'a'azà hq't'e. Jay la wek'e
eghàlagide ha sù wegà, eyi ndè k'e Dōne Sqì
hazhò, ekwò gha nàgezè t'à, gigha sù wet'a'azà
hq't'e.

Jay la hohlè ha sù, edàni ekwò wexìlì ha hōnì
t'a, dōne hazhò gighò nanegidè. Edzanèk'e
eyits'ò Hotenda nèk'e gots'ò ekwò, ìnèè 5 xo
eyits'ò 10 xo gots'ò ekwò lō le ajà t'à, dō ekwò
ghò nanegidè ajà hq't'e.

Ekwò, ndè k'e naà'azà t'à edegeda hq't'e. Xo tāt'e,
Bathurst ekwò dechìla gots'ò nàeh'azà, eyits'ò
ekwòtsia gha yabahtì gots'ò nàeh'azà hq't'e. Eyi
t'axqò xat'ò dè, dechìla gots'ò nàeh'azà. Ekwò tìlì
ladì anat'ì hq't'e, hanikò ekwò mōhdaà Ek'atì
Sqòmbak'è wegà nàeh'azà anat'ì hq't'e.

Xo tāt'e, ekwò nìwa k'èhode, xo k'è eyits'ò
ekwòtsia gha, eyits'ò ndè k'e dō eghàlaede gà
nage'azà sù hq't'e. Kòta gà, lìwejikò gà,
Sqòmbak'è gà eyits'ò dō ndè k'e asù hàgeta gà,
ekwò nàeh'azà anat'ì hq't'e.

Sqòmbak'è ndè k'e eghàlagide t'à, ekwò wenèk'e
goìcha yìhchì t'à akò wendì gohlì, adì geète
hanile dè k'èhòegeh'azà k'è la gha gighò gìhchì t'à
weghò dadàgedì xè akò aget'ì ha gìwo-le at'ì.
Ekwò mōhdaà dōne gà goìwa-le at'ì dè, qhk'èa
nezì shèzhe-le eyits'ò dōne ts'àejì t'à dōne gà
at'ì-le. Hazhò wets'òt'ìlì nàtso-le at'ì.

Ekwò eyits'ò Jay La K'è

Edàni ekwò nàeh'azà ghà eyits'ò mōht'aà edàni
goxè ladì adade ghà, ekwò akò nàeh'azà lile sù hat'ì
haà-le gedì, hanikò, Bathurst eyits'ò ekowò ladì
sù hq't'ò wexìlì haà-le gedì.

Ndèts'ò K'àowo wenjht'è ghà, Sqòmbak'è nèk'e
akò ekwò nòeh'azà-le ajà gedì. Ekwò, Sqòmbak'è
gots'ò nìwaha at'ì ajà gik'èzhò ajà.

Ek'atì eyits'ò Sqòmbak'è gola sù, ìnèè 16 xo
gots'ò Sqòmbak'è k'e eghàlagide t'à, Jay la t'à
edàni ekwò wexòedi ha sù, la ghà wek'ègezho
ajà hq't'e. Ek'atì sqòmbak'è, xo tāt'e, ekwò
wexòedi la k'e eghàlagide, eyits'ò kòta gots'ò
dōne xè ekwò wexòedi la k'e eghàlagide eyits'ò
Ek'atì Sqòmbak'è gà ekwò nàeh'azà dè, edàni
de'ò nezì wexòedi gha hoghàdegetò t'à
eghàlageeda hq't'e.

Njht'èchi 23: Ek'ati gà ekwò giaɁi, edaàk'ò 2014

Ndè edajhcho k'e Jay gha ndè wek'e eghàlagide ha sù 12square km hq't'e eyit'sò, kò wegò hohlè ha, tili sù hohlè ha eyits'ò asù wek'è whela ha sù, akò ekwò at'i-le ade ha. Eyi ndè haicho t'at'i-le ade ha, hanikò, ekwò wenèk'e k'èɁa sù, sù nechà hot'e. Jay la hohlè t'à, eyits'ò inèɁ, didzè eyits'ò jdaa la hohlè t'à, sù t'at'e 1 percent t'à zò ekwò wexiidi ha hq't'e. Sù t'at'e adì ndè k'e ekwò at'i gha nezì, ndè k'e la hohlè gha wek'arì adla, 2 percent ts'ò 13 percent gots'ò wek'arìats'ila hq't'e.

Tililò gots'ò Kòk'eeti gots'ò xo tili (Yellowknife gots'ò Ek'ati Sqòmbak'è gots'ò) nɁa sù 2 sa gots'ò zò wet'à get'i (Sanek'òq eyits'ò Sadatlo Zaà, eyits'ò qhk'èa Tòts'i Zaà gots'ò) hq't'e. Eyi xo tili, wha gots'ò wet'àhot'i hq't'e, eyits'ò hoti ndè wexòedi t'à wet'àhot'i gha wenjht'è gohlì hq't'e, eyit'à hani Jay la gha wet'à ts'et'i ha ts'iwò hq't'e. Sqòmbak'è hohlè dè, deèɁò satsòbehchijì wek'è at'i ade ha. Satsòbehchijì edàt'ò wek'e at'i ha sù ladì ade haà-le.

Jay la wek'e eghàlagide wets'j'ò ekwòtsia wegohlè ha wexiidi haà-le. Jay la wek'e eghàlahòda t'à wets'j'ò ekwò netlò-le ade haà-le eyixè sù edàt'ò ndè k'e nàehɁa sù ladì ade haà-le. La hohlè t'à tì, eht'è, eyits'ò ndè k'e asù dehshe sù, wet'à ekwò wexiidi haà-le eyits'ò t'aani dɁne ekwò ede sù wexiidi haà-le.

Misery tili eyits'ò Jay gha tili wegò hohlè ha sù, what'à nɁa wete tili hohlè ha, ekwò tili te nàehɁa ekiyeh wegga wexòedi ha, eyit'à ekiyeh njdè satsòbehchijì lò wek'e at'i haà-le. Dì edlat'ò government eyits'ò kòta gots'ò dɁne nàdè hoòlò weghò goginde eyits'ò k'ak'òt'ì tiliimba nàwhet'ì sù wexòedi ha. Dominion Diamond eyi wek'ègezho hq't'e, idi 16 xo got'sdò t'aani ekwò akò ndè k'e nàehɁa jìlè sù Ɂajì ha. Dominion Diamond inèɁ edàni eghàlagida ghà, Jay la k'e hohlè sù, ekwò hoti la k'e nàehɁa gha nezì wexòedi ha gɁwò hq't'e.

Dominion Diamond hagedì, Jay la hohlè t'ì, ekwò tili weèɁa gja nògoòɁa gehtsì ha gɁwò, Misery tili hòlì ekò, ekwò nòɁa gha nòdè hòlì jìlè, dì t'a akwelò hohlè ha. Eyits'ò, ekwò nàehɁa dè, tili wets'òdaetò ha gɁwò-le t'à adì lamòkwe seèɁ kò gola jìlè sù, eyi sù ladì mòhdaà negèle ha, wet'à lamòkwe seèɁ kò wedàetì haà-le.

Ek'ati Sqòmbak'è, Nde eyits'ò Tich'àadii La k'è eghàlaede dɁ, Misery tili wembà ekwò hogihdi hq't'e. Ek'ati Sqòmbak'è, k'è t'at'e, kòta gots'ò dɁne, ndè xè eghàlaede dɁ xè eghàlageèda, eyits'ò 2012 gots'ò, njht'èchi nàeda t'à aget'i ajà hq't'e. Dominion Diamond gha satsòbehchijì k'egedidò eyits'ò Sqòmbak'è eghàlaededò, ndè eyits'ò tich'àdi la k'è eghàlaede dɁ ts'ò gogede, tili gà ekwò geèɁ dè, adì ekwò gèaɁ wexòedi xè

eghàlageeda gha, tìlì gà ekwò wexòedi hòt'e. Tich'áadì la k'e eghàlaede dọ wet'a tìlì wets'qdaet'ì ha nìdè, tìlì wets'qdaet'ì hòt'e, hanikò ats'ò tìlì wets'qdaet'ìja-le. Eyits'q Dominion Diamond, Ndèts'ò K'àowo wet'a ekwò wek'o k'è satsò whe?q t'à ekwò Ek'atì Sqòmbak'è gots'q nìwa-le aget'ì dè, wek'ègezhò at'ì hòt'e. Asìlì hanì hazhò t'à ekwò wexòedi eyits'q wek'èxòedi la gohl'ì sù, wet'a Jay la k'è eghàlageeda ha hòt'e.

Dominion Diamond wegondi ghà, eyits'q Dọne Nàowo wegondi ghà, qh'k'èa ekwò Misery tìlì wete nàeh?à, eyits'q Lìwets'ìlì?òtì gots'q Ek'atì gots'q wegè tì nìlì k'è nàeh?à hòt'e, (eyì ndè nìht'è 12.4-3 k'e dek'èht'è, hozìlì ekwò wegondi, edànì Laa hohl'è gha wenìht'è-dè k'è dek'èht'è).

La t'à ndè k'e asìlì ladi ajà hò, ekwò eyits'q ekwò kà?a gohl'ì sù yazèa wek'a?ì wexìlìdì ha. Ekwò wexòedi efexè wek'e eghàlats'eeda, eyits'q deè?ò nezì wek'e eghàlats'eeda gha edets'ehdzà dè, ekwò edàtlì k'è?a sùlì wek'a?ì wexòedi ade ha hòt'e, Misery eyits'q Jay la k'e tìlì ts'q.

Dọne Nàdè

Sqòmba Hohle T'à Edànì Dọne Wexìlìdì Ha

Dì la hohlè dè, Ek'atì Sqòmbak'è jdaa 10 xo eyits'q weè?ò gots'q enèyaìtò ade ha, eyits'q Sqòmbak'è hohlè eyits'q Sqòmbak'è etle gha la gohl'ì ade ha. La hohlè t'à la wegò lq gohl'ì ade haà-le, eyits'q mólane k'è gots'q dọ Edzanèk'e ade haà-le. La hohlè dè, Edzanèk'e gots'q dọ eghàlaede ha gìwq, dìlì dze?è dọ Ek'atì Sqòmbak'è eghàlaede sù, 2019 k'e Sqòmbak'è wets'qdaetq dè, la gits'q-le ade ha. 2019 t'f'axqò dè, Dravik, Snap Lake eyits'q Gahcho Kué Sqòmbak'è wets'qdaet'ì ha, eyit'a dọ nàedè ade ha, jda nàq xo gots'q. Dì la hòlì dè, sùlì deè?ò dọ nàedè-le ade ha hòt'e.

Dì la hòlì dè, Edzanèk'e Ndèts'ò K'àowo ts'q taxes sqòmba nàyehdì ade ha, eyits'q wet'a Edzanèk'e Sqòmbak'è k'et'ò ade ha. La gha,

Edzanèk'e gots'q dọne edegha eghàlaede sù, gìgha eghàlaede ha, eyits'q Ek'atì Sqòmbak'è wet'a Impact Benefit Agreement Nàowo t'à kòta ts'ats'edì ade ha.

La hohlè t'à, kòta asìlì deè?ò dètlì ade haà-le. Eyits'q, jda nàq xo ekiyeh dè, Dravik, Snap Lake eyits'q Gahcho Kué Sqòmbak'è wets'qdaetq dè, dì la hohlè t'à sùlì kòta wexìlìdì ha le, eyits'q dọ lq jda nàedè haà-le.

La hohlè t'à dọ eghàlaede ade ha, eyits'q Ek'atì Sqòmbak'è dọ eghàlaede wexèht'è gits'aedì ha. Dominion Diamond, Sqòmbak'è hohlè dè Edzanèk'e gots'q dọ gìgha eghàlaede ha, eyits'q dọ Ek'atì eghàlaede sù, Sqòmbak'è hohlè k'è eghàlageeda agele ha. Dì dze?è, kòta gots'q dọ la ts'ò k'ègezhe sùlì ahlì ha, eyits'q deè?ò Edzanèk'e gots'q dọ la k'è nègele ha wets'ehdzà ha, eyì Impact Benefit Agreement Nàowo wet'a whe?q eyits'q Socio-Economic Agreement Nàowo Kòta goxè hotì hò?ò gha nàowo sùlì, Edzanèk'e Ndèts'ò K'àowo wexè ts'itq hòt'e.

La t'à, dọne mǫhdaà edànì edegeda jle wexìlìdì ha, eyits'q nàke dze?àta t'at'e la k'e elek'èda eghàlagide t'à, edànì dọne Nàowo k'è edegeda jle wexìlìdì ade ha. Eghàlaede dọ eyits'q wèet'ì sùlì hotì edegeda ha gits'ats'edì ha. Eyits'q dọne eghàlaededq akq eghàlaededq gìgha ets'eèt'ìikq gohl'ì eyits'q sqnàts'edèkq sùlì gohl'ì.

La hohlè t'à, mólane k'e gots'q dọ Edzanèk'e ts'ò t'ageède haà-le, eyit'a deè?ò ndè k'e kò hohlè ade haà-le. Hanikò, kòta dọ gha asìlì hazhò whela sùlì, weggha deè?ò sqòmba gohl'ì ade ha, eyits'q Edzanèk'e diamond gha Sqòmbak'è mǫhdaà wets'qdaet'ì dè, sùlì goxìlìdì haà-le.

Edàni Ndè K'e Ets'enda Wexiidi Ha

La hohle t'à, d'one edàni ndè k'e edegeda jle wexiidi ha h'oni. Edàni ndè k'e asii t'à edegeda jle edàni tich'adii ghò nàgezè jle eyits'q edàni dech'ita nàgedè jle sii xè ladi ha, adi ndè asii t'à edegeda jle ts'ò aget'i ha dii t'a, la hohle t'à ndè k'e nàgòdee t'à, d'one sqòmba t'à edegeda ajà t'à ndè k'e edegeda-le ajà t'à, eyits'q d'one edàni hoti egenda jle ladi ajà t'à eyits'q ndè xè ladi hòq ajà sii t'à. Ndè k'e la hohle dè, edàni d'one ndè k'e ededa jle ladi at'i h'ot'e, hanihò d'one tich'adii t'à edegeda ha, l'we ageh'i ha, ndè k'e asii dehshe t'à aget'i ha sii aji hani gigha hòq ha h'ot'e.

Edàni Whàedq Kò Wexiidi Ha

Whàedq kò k'e gola, wek'e aget'i-le dè nez'i ha, hani-le dè, wek'ehodi gha asii wemq nawhe'za agele ha h'ot'e. Hani weghàlageda haadi dè, whàedq kò k'e asii hazhò whela weghò wen'ht'i hohle ha, eyit'axqò dè ahs'i whela agele ha wexè segogele ha h'ot'e. La hohle k'e whàedq kò k'e ek'edi gola sii dek'eh't'i. Nàke jnèq wek'e eghàlagida jle t'à k'ach'i wek'e eghàlageeda ha le, di t'à dagechi haà-le. Nàke t'à wegga n'ht'i segeh'i, eyits'q jle t'à jlaa wek'e eghàlageeda, Jay la hohle gokwe wek'e eghàlats'eeda ha h'ot'e.

N'ht'i'èchi 24: T'ijchò ekwò wegondi nàgehtsi, ik'e 2014

ASII WEXÒEDI EYITS'Q WEGHÒTS'EÈDA

Dominion Diamond wet'a, ndè k'e adì Jay la hohìe ha sù Wexòedi ha eyits'q ndè wemq whe?q sù wexòedi ha. Ek'atì, ìnè 16 xo gots'q Sqòmbak'è etìe wek'e eghàlagide neèt'à edàni ndè xòedi eyits'q edàni weghà edexè segots'eh? t'à ndè xòedi gohì hq't'e. Dì hanì eghàlageeda t'à, Dominion Diamond, Ndèts'q K'àowo gha Nàowo ghà eghàlageeda dq, eyits'q kòta gots'q dq, Jay la k'è edàni eghàlageeda wek'èxòejq. Ndè wegondi ichì ìle gà, dī dzeq ndè k'è edàgqht'e, eyits'q ndè k'è asii wexòedi ìadì ajà nìdè, wek'èxòejq ade ha hq't'e.

Ek'atì sqòmbak'è, ndè k'è asii wexòedi tq kà?a gohì eyits'q edàni weghà edexè segots'eh? sù gohì, eyi wet'a Jay la k'è eghàlageeda t'à ndè xòedi ha. Ndè k'e asii xòedi wegò sù hohìe ha, kòta dqne sqì xè, Ndèts'q K'àowo xè, Nàowo ghà eghàlaede dq xè, eyits'q Independent Environmental Monitoring Agency sù xè.

Jay la hohìe ha sù, ndè k'è eghàlageeda xè ndè k'e asii hazq wexòedi ha. Asii mqhdaà whagots'q wexòedi ha, edàni hotì Sqòmbak'è wets'qdaetì ha eyits'q edàni ndè senàgele ha gedì ìlè wexòedi ha hq't'e.

Ndè k'e asii wexòedi ghà, ndè k'e edàgode ha sqnì gedì ìle, asii wexèht'è nìht'è-deè k'e dek'èht'è gha wexòedi ha. Eyits'q ndè k'e asii xè ìadì ade ha gixàeli-le sù, wek'èhòejq ade ha, eyits'q edàni segele ha hàgeta ade ha.

Dì hanì asii wexòedi t'à wek'è eghàlats'eeda dek'èht'è:

- Nàowo ghà eghàlageda xè la wexòedi ha hq't'e, Nàowo xòedidq eyits'q Ndèts'q K'àowo gha. La k'e ahsì Nàowo ghà Sqòmbak'è hohìe, eè?è hohìe, eyits'q tì wek'aeta t'axq tì ts'q anageh? gha wexòedi ha hq't'e.

- Asii wexòedi sù, asii ndè xiidi eyits'q edàni ndè xèidi ha gedì ìlè, ahsì wexèht'è nìht'è-deè k'e dek'èht'è gha wexòedi, tè ìt'q eyits'q tè asii enda sù ahsì wexìdi, edàni ekwò eyits'q tich'àadi wexìdi ha, eyits'q ahsì dq la k'e eghàlaeda ha gedì ìlè gha wexòedi hq't'e.

Asii hanì hazq wexòedi xè eghàlageeda t'à edàni ndè xèedi ha wek'èxòejq hq't'e. Edàni asii xè ìadì ade ha gedì ìlè, wexèht'è-le dè, asii xè ìadì ade ha wexàeli-le dè, wegondi hàgeta ha eyits'q edàni ìadì weghàlageeda hàgeta ade ha. Hanì dè, deè?q asii wexòedi ade ha tahkò, edàni asii wexòedi sù ìadì agele ade ha tahkò, edàni la gha asii hohìe ìadì agele ade ha tahkò, hanì le dè, asii ìadì deè?q nezì t'à weghàlageeda ade ha tahkò hq't'e. La k'e asii ìadì wets'ehdza t'à asii k'e eghàlats'eeda, ha wiyeh hq't'e.

Nìht'èchi 25: Lìwets'ìizqì tì k'agehta, hìkè 2014